

3 Aruba

Klaar voor een prikkie

8 Economie

Indonesisch verbod op nieuwe palmolie-plantages loopt af

10 Wereld

Elke naam op Holocaustmonument is een monument op zich

12 Sport

Feyenoord beëindigt op pijnlijke wijze ongeslagen reeks PSV

Hoger beroep uitgesteld wegens zoektocht advocaat

Reginald Danies op 11 oktober vrij op voorwaarden behandeling Reclassering

ORANJESTAD — Pro-pedofiel-spuiter Reginald ‘Richi’ Danies heeft nog geen advocaat die hem in zijn zaak kan bijstaan. Om die reden heeft het Gemeenschappelijk Hof van Justitie zijn hoger beroep uitgesteld naar 15 februari 2021. Wel komt Danies op maandag 11 oktober vrij op voorwaarden dat hij niet meer in aanraking komt met justitie, dat hij begeleid wordt door de Reclassering en mogelijk behandeld door Respaldo.

door onze verslaggever Bobby Spier

Danies wordt verdacht van een lijst aan strafbare feiten die grotendeels verband houden met zijn strijd tegen seksueel misbruik van kinderen en het verkrijgen van hogere straffen voor plegers van seksueel misbruik. Deze strafbare feiten lopen uiteen van vernieling van openbare gebouwen met graffiti-teksten als ‘Aruba pro-pedofiel’ tot aan het bedreigen van de politie, het zich met geweld verzetten tegen een arrestatie, het meermaals overtreeden van de avondklok en het bedreigen van zijn familie. Voor dit laatste feit werd hij in maart van dit jaar door de rechter in eerste aanleg vrijgesproken. Voor het begaan van de andere overtredingen kreeg hij twaalf maanden cel opgelegd, waarvan drie voorwaardelijk.

Geen advocaat

Het Hof moest zich vanochtend nogmaals buigen over zijn zaak, maar al snel werd duidelijk dat dit niet kon aangezien Danies geen advocaat had. “Op 19 augustus is uw zaak eerder behandeld via videoverbinding. En nu zijn we op Aruba en willen we verder gaan met de behandeling van uw zaak. Alleen is er geen advocaat”, concludeerde de rechter tijdens haar openingswoord. Zij maakte daarbij direct duidelijk dat het hof dit ‘een probleem’ vindt. Danies legde uit dat hij afstand deed van zijn vorige advocaat, omdat hij hem niet vertrouwt: “Ik wil die ene advocaat niet. Ik vertrouw die advocaat niet”, maakte hij duidelijk.

Zoektocht

De afgelopen weken is gezocht naar een advocaat die Danies kan bijstaan, maar tot op heden zonder resultaat. Eerst is gekeken of er een advocaat verbonden aan

Korrektie Instituut Aruba (KIA) beschikbaar was, legde de procureur generaal (PG) vanochtend uit: “Hierop zijn acht tot tien reacties gekomen van ‘ik heb hier geen tijd voor’ of ‘ik kan niet’. Vervolgens heb ik zelf een paar advocaten telefonisch benaderd, maar die konden niet”, verklaarde hij. Daarna nam hij contact op met de deken van advocaten, Dirk Ormel, met de vraag of een van hun leden beschikbaar was. “Hij heeft het uitgezet, maar er is nog geen reactie op gekomen. Op dit moment is er geen advocaat. En ik maak me er wel zorgen over, want ik weet niet of dat naar de toekomst toe gaat veranderen”, aldus de PG. Ormel was vanochtend ook in de zaal aanwezig, dit als advocaat van de benadeelde partij. Hij verklaarde dat hij een e-mail heeft gestuurd en heeft gecontroleerd of er een advocaat op toevoegingsbasis bereid was de zaak over te nemen. Maar ook hij verklaarde dat hij hierop geen reactie heeft ontvangen.

‘Ik ben onschuldig’

Danies wilde zelf dat zijn zaak vanochtend doorging. “Voor mij is het geen probleem. Ik heb liever dat jullie mijn zaak gewoon behandelen. Want ik weet dat ik opgesloten zit en ik ben onschuldig”, maakte hij duidelijk. Alleen dacht het hof daar anders over. Na een schorsing van twintig minuten namen ze het besluit het hoger beroep op een later tijdstip te behandelen. “Meneer Danies, wij hebben nagedacht over hoe het verder moet met uw zaak op dit moment. Het hof neemt de beslissing dat in deze situatie artikel 499 strafverordening van toepassing is. Dat betekent dat het vermoeden is dat er sprake is van een zekelijke stoornis of een geestelijke ontwikkeling. Wij vinden dat om die reden een

advocaat aan u moet worden toegevoegd en wij zullen vandaag niet uw zaak in hoger beroep behandelen. Wij vinden dat die advocaat autoriteit moet hebben om goed naar uw zaak te kijken”, legde de rechter uit.

Falend systeem

Al eerder kwam uit een psychologisch rapport naar voren dat Danies verminderd ontoerekeningsvatbaar is. Om die reden werd vanochtend ook nagedacht hoe het straks zal zijn als Danies op vrije voeten komt. “De vraag is na zo’n lijst aan strafbare feiten hoe het zal gaan als u weer in vrijheid komt. Over die feiten moeten we praten met elkaar, maar het kan niet zo zijn als u in vrijheid wordt gesteld dat er dan opnieuw problemen ontstaan met de politie, want dat moet nu klaar zijn”, benadrukte de rechter. Daarop reageerde Danies dat hij begreep dat ‘het moet stoppen’, maar maakte hij ook duidelijk dat hij problemen heeft gekregen ‘door zijn kinderen, omdat het systeem faalde’. Danies strijd begon immers aangezien zijn twee dochters slachtoffer werden van seksueel misbruik. De aangifte hierover bleef lang op de plank door het personeelstekort bij de Jeugd- en Zedenpolitie.

Begeleiding Reclassering

Ondanks dat het hoger beroep vandaag niet kon worden behandeld, besloot het hof dat Danies op maandagochtend 11 oktober vrijkomt. Dit onder voorwaarden dat hij geen strafbare feiten pleegt en niet in de problemen raakt met justitie of politie. Daarbij moet hij onder toezicht komen van de Reclassering wat kan betekenen dat hij behandeld moet worden door Respaldo. Tijdens het hoger beroep op 15 februari 2021 is het de bedoeling dat de Reclassering het hof vervolgens informeert over hoe de begeleiding verloopt en hoe zij zien dat de begeleiding moet worden voortgezet. Verder is de deken van advocaten opgelegd om de zoektocht naar een advocaat voort te zetten.

Ministers officieel ontslagen en benoemd

ORANJESTAD — De waarnemend gouverneur van Aruba Yvonne Laclé-Dirksz, en de uitgaande en inkomende minister-president Evelyn Wever-Croes (MEP) ondertekenden vanochtend de besluiten die gepaard gaan met het aantreden van het nieuwe kabinet. Allereerst werden door de waarnemend gouverneur de ontslaglandsbesluiten getekend van de demissionaire ministers, die vervolgens werden gecontrasigneerd door Wever-Croes. Vervolgens tekende de waarnemend gouverneur het landsbesluit inzake zowel het ontslag van de aftredend minister-president als de benoeming van de opvolgend minister-president. Tot slot werden de benoemingen van de ministers van de benodigde handtekeningen voorzien. De minister-president en overige ministers van het kabinet Wever-Croes II worden vandaag om 17:30 uur in de ambtswoning van de gouverneur beëdigd.

Honderden toeristen van La Palma gehaald na vulkaanuitbarsting

LA PALMA — Honderden toeristen zijn na de vulkaanuitbarsting op het Canarische eiland La Palma overgebracht naar Tenerife. Het gaat om 360 mensen die moesten vertrekken uit hun resort in Puerto Naos, laat een woordvoerder van veerdienst Fred. Olsen weten. Er volgen later op de dag mogelijk nog 180 andere vakantie-gangers. De vulkaan blijft naar verwachting nog enkele dagen actief.

Foto: guide to canary island

De uitbarsting begon in het gebied van Las Manchas

De autoriteiten op het eiland La Palma hebben duizenden andere mensen geëvacueerd vanwege de eruptie van gistermiddag. De lava heeft al zo’n honderd woningen verwoest op het eiland, melden lokale autoriteiten. Een basisschool is ook opgeslokt door de lavastroom.

en Los Llanos de Aridane. Hij verwacht niet dat meer evacuaties nodig zullen zijn. “De lava beweegt zich richting de kust”, legde hij uit. “Alle schade zal materieel zijn.” Naar verwachting bereikt de lava vanavond rond 20.00 uur (lokale tijd) de zee.

Vliegverkeer

De autoriteiten hebben geen melding gemaakt van slachtoffers door de vulkaanuitbarsting, die gisteren plaatsvond nadat in een

week ongeveer 22.000 aard-schokken waren gemeld. De Spaanse premier Pedro Sánchez reisde zelf naar het circa 83.000 inwoners tellende eiland en heeft hulp toegezegd.

De uitbarsting heeft ook gevolgen voor het vliegverkeer. De lokale luchtvaartmaatschappij Binter zegt vier vluchten van en naar het eiland La Gomera te annuleren. Het bedrijf had gisteren via Twitter al beelden getoond van de enorme rookontwikkeling die volgde op de eruptie. Die was gefilmd vanuit een vliegtuig op de route Gran Canaria - La Gomera.

Nederlanders geëvacueerd Enkele tientallen Nederlanders die via TUI in een hotel zaten op het eiland La Palma zijn gisteravond geëvacueerd. Een woordvoester van de reisorganisatie zegt dat de lokale autoriteiten besloten het hotel te evacueren omdat de toegangswegen geblokkeerd dreigden te raken door de vulkaanuitbarsting op het eiland. Het hotel zelf liep niet direct gevaar.

Via het reisbureau zitten er in totaal ongeveer tweehonderd Nederlanders op het eiland. De meeste gasten verblijven in hotels die geen hinder ondervinden van de vulkaanuitbarsting. Het hotel dat geëvacueerd moest worden, ligt aan de kant van het eiland waar de uitbarsting is. Zij zijn ondergebracht in andere hotels op het eiland.

“Wij zoeken en onderhouden nu contact met de gasten die hun hotel moesten verlaten”, zegt de zegsvrouw. Dat geldt ook voor mensen die met TUI een vakantie gepland hebben in het hotel. “We gaan met hen bekijken of ze willen omboeken naar een ander hotel of een ander eiland, of dat ze niet meer willen gaan.”

Hotelmanager uit ‘Hotel Rwanda’ schuldig bevonden aan terrorisme

KIGALI — Een Rwandese rechtbank heeft oud-hotelmanager Paul Rusesabagina schuldig bevonden aan terrorisme. De autoriteiten verwijten de 67-jarige activist, die mede dankzij de film Hotel Rwanda wereldwijd bekend is, dat hij een rebellen-groep steunt die dodelijke aanvallen heeft uitgevoerd.

Tegen Rusesabagina was een levenslange celstraf geëist. Het is niet direct duidelijk of de rechtbank hem vandaag ook een straf zal opleggen. Rusesabagina heeft internationaal een heldenstatus door zijn optreden tijdens de Rwandese

genocide van 1994. Toen begonnen milities systematisch leden van de Tutsi-minderheid en gematigde Hutu’s te vermoorden. Er vielen in honderd dagen naar schatting 800.000 doden. Het lukte Rusesabagina om honderden mensen te beschermen in het

Hôtel des Mille Collines in de hoofdstad Kigali.

De hotelmanager vertrok later naar het buitenland en ontpopte zich tot prominent criticus van de Rwandese president Paul Kagame, die hij als een dictator ziet. Rusesabagina stond mede aan de basis van oppositie-groep MRCD. De autoriteiten zeggen dat een aan die organisatie gelieerde groep in 2018 en 2019 aanslagen heeft gepleegd en houden ook Ruse-

sabagina daarvoor verantwoordelijk.

Aanhangers van de voormalige hotelmanager zien het proces als een schijnvertoning. Ze zeggen dat Rusesabagina wordt gestraft voor zijn kritiek op de regering. De activist zou onder valse voorwendselen aan boord van het vliegtuig zijn gelokt dat hem naar Rwanda bracht. Hij heeft zelf tegen-gesproken dat hij betrokken is geweest bij terrorisme.

Foto: en.wikipedia.org

Paul Rusesabagina

deze week:

Onderzoek naar haaien bij de Saba Bank

Varen en vissen met Cecilio

Investeren in onroerend goed op Curaçao

Nieuw marketingbeleid USA van ATA gepresenteerd

ORANJESTAD — Directie en bestuur van de Aruba Tourism Authority (ATA) hebben woensdag het nieuwe marketingbeleid op grote lijnen voor de Verenigde Staten gepresenteerd aan beoogd Toerisme-minister Dangui Oduber (MEP). Hiermee moeten toeristen van een hogere kwaliteit aantrokken worden, wier aanwezigheid op Aruba tegelijk minder druk moet veroorzaken op het gebied van natuur en infrastructuur. De nieuwe strategie van ATA beoogt ook het toerisme in 2022 volledig te herstellen.

Vanwege de pandemie moest ATA ook haar noodfonds aanspreken. ATA werkt met drie verschillende Amerikaanse bureaus, een voor PR, een voor de ontwikkeling van advertenties en een 'media buyer'. Voor dit laatste doel is vorig jaar het bureau Engine aangetrokken. Volgens de minister is ATA tevreden over de resultaten die Engine behaalde tijdens de pandemie. Op dit moment wordt er gezocht naar een nieuw advertentiebureau, gezien de nieuwe uitdagingen waarmee Aruba kampt vanwege de pandemie, schrijft de Toerisme-minister aan de pers.

Onderzoek

De ATA voert een grondig onderzoek uit naar hoe Aruba een leider in het toerisme kan blijven. Dit onderzoek vormt een integraal onderdeel voor het marketingplan van 2022, waar per markt gekeken wordt wat Aruba specifiek te bieden heeft. Daarmee kan de aandacht van het soort klant die Aruba wil aantrekken worden gekregen op basis van hun wensen en behoeften. Dit onderzoek wordt in oktober afgerond en geïntegreerd in het definitieve marketingplan 2020, aldus de minister.

High profile toeristen

Voor 2022 concentreert ATA zich op het aantrekken van 'high profile' toeristen die een inkomen hebben van jaarlijks 150.000 dollar of

hoger die de lokale economie meer geld opleveren. Ook moeten deze voldoen aan het profiel van 'High Value Low Impact Tourism', waarmee bedoeld wordt dat ze veel geld uitgeven, maar de natuur en culturele waarden van Aruba respecteren, aldus minister Oduber, die het ATA-beleid hierin ondersteunt.

Ook wordt onderzocht wat er nodig is om Aruba aantrekkelijk te maken voor de volgende generatie toeristen. Voorheen moest Aruba het vooral hebben van het oudere segment die 'repeat visitors' waren, maar nu wordt gekeken wat de wensen zijn van millennials, generatie Y en Z en welke ontwikkelingen zij graag zien. Zij zien graag nieuwe ontwikkelingen en dat is ook een van de redenen dat verschillende stranden een upgrade krijgen, aldus minister Oduber. De minister benadrukt ook dat ATA haar strategische beslissingen altijd neemt op basis van data en onderzoeken, waarbij de minister ook geconsulteerd wordt, zodat men zich op een lijn bevindt. En om de visie te implementeren dat de toerist respect heeft voor wat ons eigen is, is het belangrijk dat mensen die in de toerisme-industrie werken niet alleen goed opgeleid zijn hierin, maar dat er ook werknemers worden aangetrokken die affiniteit hebben met de waarde van ons toeristisch product en duurzame ontwikkeling van Aruba.

Handvol vuile stroomcentrales goed voor driekwart van de uitstoot

BRUSSEL — Slechts 5 procent van de elektriciteitscentrales wereldwijd zijn verantwoordelijk 73 procent van de globale CO2-uitstoot van de sector. Die 'supervervuilers' aanpakken zou een grote stap voorwaarts betekenen in de strijd tegen de klimaatopwarming, stelt nieuw onderzoek. Zo meldt nieuwsdienst IPS.

De studie van de Universiteit van Colorado heeft onderzocht hoe de globale CO2-uitstoot naar beneden getrokken kan worden door extreem vervuilende elektriciteitscentrales kritisch te bekijken. Na analyse van 29.000 centrales van over de hele wereld brachten ze de grootste uitstoters in kaart.

Slechte leerling Europa

Daaruit bleek dat slechts een handjevol spelers goed zijn voor het leeuwendeel van de totale uitstoot van de elektriciteitssector. De enorme Belchatow-centrale in Polen is volgens het onderzoek de meest schadelijke voor het klimaat ter wereld. De rest van de top tien wordt aangevuld door centrales in India, Oost-Azië en Europa.

De supervervuilers gebruiken allemaal steenkool of bruinkool om elektriciteit op te wekken, bevinden zich voornamelijk op het noordelijk halfrond en blinken uit in energie-inefficiëntie. Ook analisten van Bloomberg New Energy Finance (BNEF) kwamen eerder al tot de conclusie dat steenkool een van de meest inefficiënte manieren is om elektriciteit op te wekken, omdat 65 procent van de energie verloren gaat bij het verbrandingsproces. Ter vergelijking: het energieverlies bij het opwekken van elektriciteit uit wind is bijna nul. Opvallend is dat geen van 's werelds grootste uitstoters zich in Zuid-Amerika, Afrika of het Stille Oceaan gebied bevindt, desondanks wordt algemeen

aangenomen dat die regio's de grootste impact van de klimaatverandering voelen, zowel nu als in de toekomst, ook al dragen ze er weinig toe bij.

Uitstoot terugdringen

De onderzoekers richtten zich ook op de vraag hoeveel de emissies zouden kunnen worden teruggedrongen als beleidsmakers deze supervervuilers strenger zouden reguleren. Volgens de studie zou de wereldwijde CO2-uitstoot door stroomopwekking tussen de 17 en de 49 procent kunnen dalen, afhankelijk van de normen, de brandstof, of de koolstofopvangtechnologie die opgelegd wordt.

De energiesector is na de industrie de grootste uitstoter van broeikasgassen, en was in 2019 goed voor 25 procent van de totale emissies. Wereldwijd komt nog steeds 62 procent van onze elektriciteit van de verbranding van fossiele brandstoffen, voornamelijk kolen en aardgas.

San Nicolas SmartBranch tot uw dienst!

COVID-19 UPDATE

Aantal gevallen coronavirus Aruba 19 september 2021

	Totaal	Ingezetenen	Niet Ingezetenen
Nieuwe gevallen	28	20	8
Actief	269	230	39
Hersteld	14822	13487	1335
Positief	15249	13872	1377
Overleden	158	155	3

STOP DE VERSPREIDING VAN COVID-19

Ondersteun uw natuurlijke
**IMMUUNSYSTEEM MET
VITAMINE C, ZINC
EN VITAMINE D**

cmbnv.com

cmbnews

cmbnv

bobancoamigo

Explora horizontenan nobo

Ban conversa...

cmbnv.com

Met verhoor Melony Paesch sluit morgen zaak Ibis

ORANJESTAD — Melony Paesch, de vrouw van ex-Arbeid-minister Paul Croes (AVP), krijgt morgen voor de laatste keer de kans om haar onschuld te bewijzen. Het hof zal haar vooral flink aan de tand voelen over het witwassen waar zij van verdacht wordt. Met de zaak van Paesch wordt morgen het hele hoger beroep in zaak Ibis afgesloten. Dan wordt ook bekend wanneer de uitspraak valt.

door onze verslaggever
Bobby Spier

De zaak van Paesch had eigenlijk drie weken geleden samen met Croes en de verdachte ondernemers behandeld moeten worden. Maar besloten werd om haar zaak los te koppelen, gezien het feit dat haar advocaat op de valreep financiële documentatie aanleverde die haar, maar ook haar man van witwassen moet vrijpleiten. De procureur generaal (PG) wilde meer tijd om de aangeleverde documentatie verder te onderzoeken.

Eenvoudige kasopstelling
Paesch wordt samen met haar man verdacht van witwassen. In eerste aanleg kwam na de opmaak van een eenvoudige kasopstelling naar voren dat er in de periode van 1 januari 2014 tot en met 28 maart 2017 door Croes en Paesch in totaal 480.727 florin meer contant is uitgegeven dan er aantoonbaar legaal binnen is gekomen. Dit bedrag heeft volgens het Openbaar Ministerie (OM) een illegale herkomst. Uiteindelijk werd door de rechter in eerste aanleg een bedrag van 214.000 florin bewezen verklaard. Tijdens het hoger beroep maakte de verdediging nogmaals duidelijk dat de eenvoudige kasopstelling niet klopt en ook het beginsaldo niet. De financiële documentatie moet duidelijk

Paul Croes en echtgenote Melony Paesch.

maken dat de familie Paesch veel contante geldopnames deed die het OM over het hoofd zou hebben gezien. Tevens moet het duidelijk maken dat Croes veel bedragen voorschoot aan zijn politieke stichting Leadership & Excellence en deze vervolgens weer aan zichzelf liet uitbetalen.

Pan di jamon
Tijdens het hoger beroep kwam Paesch al een aantal keren kort aan het woord. Zo werd zij vooral flink onderzocht over het feit waarom zij zoveel 'side jobs' had terwijl haar man ook al een riante inkomen had als minister. De drie rechters vroegen haar meermalen 'of dit nodig was'. Zo werd ze bijvoorbeeld aan de tand gevoeld over de jaarlijkse verkoop van haar eigengemaakte pan di jamon die zij voor 115 florin per stuk verkocht. Zelf verklaarde dat het geld niet per se nodig was, maar dat zij een 'hardwerkende jonge vrouw' is. "Ik heb van alles gedaan. Ik houd van dingen verkopen. En de pan di jamon was een traditie van de familie." Verder zei ze: "Ik heb altijd gewerkt. En ik betaal alles

voor mijzelf ondanks dat ik vrouw ben van de minister. Ik doe veel als vrouw van de minister wat anderen misschien niet zouden doen."

Dienstmeisje
Naast witwassen wordt het gezin Croes verdacht van het illegaal tewerkstellen van een dienstmeisje. Het dienstmeisje werd tijdens de huiszoeking aangetroffen zonder werkvergunning. Hierover beaamde Paesch dat de tewerkstelling inderdaad 'misschien niet netjes was', maar dat zij geen andere optie had. "Het ging over mijn kinderen. En zoals aangegeven ben ik een hardwerkende vrouw. Ik heb van alles gedaan om hier een dienstmeisje te krijgen, maar Arubanen doen dit werk niet. Ik heb een heleboel mensen geprobeerd." Het OM eiste drie weken geleden dat haar straf in eerste aanleg door het hof wordt bevestigd. Hierbij gaat het om 120 uur werkstraf.

Afsluiting Ibis
Met de behandeling van de zaak van Paesch wordt morgen ook de hele zaak Ibis af-

gesloten. Dan wordt ook bekend wanneer de uitspraak valt. Het OM eist tegen ex-minister Croes 4 jaar gevangenis en 9 jaar ontzetting uit het passieve kiesrecht. Daarbij wil het OM dat Croes zijn verdere berechting niet in vrijheid afwacht. Dit omdat het volgens het OM vaststaat dat Croes zich op forse schaal liet omkopen, waar mogelijk steekpenningen aannam en grote druk zette op ondernemers om aan hem voor ontheffingen op de arbeidsmarkt toet van DPL te betalen. Het OM maakt dit op uit bewijzen die zij verzamelden uit verklaringen van ambtenaren van DPL en Dimas, bevindingen uit het toelatingsbeleid LTU, een groot aantal afgetapte telefoon-gesprekken, afgeluisterde gesprekken tussen Croes en zijn chauffeur, gegevens van banken, bedrijven en gevonden gegevens tijdens huiszoekingen en verklaringen van medeverdachten. Ook vond de PG dat Croes te weinig schuld heeft bekend tijdens zijn hoger beroep. Zo bekende hij wel dat hij hier en daar wat fouten had gemaakt, maar volhardde verder in zijn onschuld.

Foto: Nadine Salas

Politie sluit verband met belaging huis columnist niet uit

Weer schietincident met kogeltjes

ORANJESTAD — Het Korps Politie Aruba (KPA) deed gisteren melding van twee vermoedelijke schietincidenten die vrijdag plaatsvonden in Tanki Leendert en Seroe Patrishi. In Tanki Leendert werden kleine metalen balletjes gevonden, in Seroe Patrishi een gat in een ruit dat lijkt op een inslag van een luchtdrukkogel. De KPA sluit een verband met de schietincidenten waarbij zowel de autoruit als een ruit van een bekende columnist door toedoen van kleine metalen balletjes sneuvelden, niet uit.

In Tanki Leendert meldten bewoners vrijdag rond 23.00 uur 's avonds dat ze schoten hadden gehoord. Ter plaatse bleek dat zowel de linker achter- en voorruit van een Rode Nissan die geparkeerd stond voor een huis waren gesneuveld. Het Bureau Forensisch Technische Onderzoeken (BFTO) en de recherche gingen er op af en troffen ter plaatse twee metalen balletjes aan. Deze zijn in beslag genomen voor verder onderzoek. Later die vrijdag ontving de politie een tweede melding uit Seroe Patrishi van schietgeluiden.

Bij aankomst verklaarde de persoon in kwestie dat zijn echtgenote omstreeks 01.00 uur 's nachts een geluid had gehoord in de woonkamer. Omdat het rustig bleef hadden ze niet gecontroleerd. De volgende dag vond de vrouw een schotspoor in de ruit van het huis aan de woonkamer. Het gat ziet er klein uit en lijkt op een luchtdrukkogel. Er werd in het huis gezocht naar de kogel, maar niks gevonden.

Incidenten Malmok

Vorig weekend vlogen er stalen kogels door de ruiten op

twee adressen in Malmok. Op vrijdagavond door het keukenraam van de familie Van Veen en twee dagen later constateerde columniste Rona Coster dat de achterruit van haar auto doorboord was door een metalen bal. Vorige week dinsdag was het op haar adres weer raak. Een stalen projectiel doorboorde haar kantoorraam. Ook toen werden kogeltjes aangetroffen. Zowel Coster als haar buren uitten zich regelmatig kritisch ten aanzien van het ATV/UTV-toerisme in hun omgeving en zagen een mogelijk verband.

Gevraagd naar een mogelijk verband tussen de incidenten van afgelopen weekend in Tanki Leendert en Seroe Patrishi en de incidenten in Malmok, antwoordt KPA-woordvoerder Lito Laclé dat hier momenteel onderzoek naar wordt gedaan en een verband niet uitsluit.

Commentaar op begroting 2021: Begrotingstekort kan volgens CAft lager

ORANJESTAD — Nu de Staten de Arubaanse begroting voor 2021 hebben vastgesteld, kon het College Aruba financieel toezicht (CAft) zich over de cijfers buigen. De aanbevelingen en kritische opmerkingen van het CAft zijn inmiddels gepubliceerd en naar de Rijksministerraad (RMR) gestuurd.

Bij de ontwerpversie van de begroting 2021 had het CAft al commentaar gegeven en het college constateert dat met verschillende aanbevelingen te weinig gedaan is. De verlaging van de loonbelasting had volgens het CAft teruggedraaid of gecompenseerd moeten worden, de post Goederen en diensten kan verlaagd worden op basis van de in het voorafgaand jaar gedane uitgaven en de extra vacatueruimte zou moeten verdwijnen. Nog steeds is het Beleidsplan Verlagings Personeelslasten (BVP) in de visie van het CAft nog niet voldoende inzichtelijk gemaakt. Volgens een besluit van de RMR moet er 60 miljoen gekort worden op de uitgaven voor de AZV, in de begroting staat een bedrag van 58 miljoen vermeld. Ten tijde van het ontwerp-

pen van de begroting was het uitgangspunt nog dat de Arubaanse economie zou groeien met 5,6 procent. Dat bleek te pessimistisch, op dit moment is het uitgangspunt 10,9 procent groei. Met die positieve ontwikkeling ziet het CAft ook mogelijkheden om het begrotingstekort verder terug te dringen. In de begroting is nog sprake van een tekort van 789 miljoen, vergelijkbaar met het tekort van het voorafgaande jaar. Het budget ten behoeve van de Tijdelijke Inkomensondersteuning (TIO) zou geschrapt kunnen worden, aldus het CAft. Ook met betrekking tot de Sociale Verzekeringsbank (SVb) ziet het CAft een gunstige ontwikkeling. In de begroting gaat de regering nog uit van steun aan de SVb, maar de SVb blijkt de tekorten uit eigen middelen op te

kunnen vangen. Een kleiner begrotingstekort betekent dat de staatsschuld minder snel groeit, op dit moment is die 5921 miljoen florin. Naast de ontwerp-begroting en de vastgestelde begroting heeft de regering ook een raming voor de komende jaren opgesteld. Ook daar plaatst het CAft kritische kanttekeningen bij. Wederom zijn de personeelslasten het onderwerp. Het CAft verwacht een verder uitgewerkt en gefaseerd plan van aanpak. Aruba heeft echter aangegeven dat dit BVP uitgewerkt wordt in het kader van de uitvoeringsagenda van het Landspakket. Het commentaar van het CAft begint overigens met een constatering die de afgelopen jaren herhaalde-lijk naar voren kwam. De vaststelling van de begroting was wederom te laat. Volgens afspraak had dit 15 december 2020 moeten gebeuren, maar de feitelijke vaststelling vond pas op 12 augustus 2021 plaats, nadat reeds meer dan een half begrotingsjaar gepasseerd was.

Klaar voor een prikkie

Foto: Jan Jager

ORANJESTAD — Bij Directie Volksgezondheid (DVG) geldt vanaf vandaag een walk-in voor een eerste of tweede coronaprik, wat tot nader order voortduurt. Mensen kunnen zonder afspraak terecht voor een eerste of tweede Pfizer-vaccin. Voor het Janssen-vaccin moet een afspraak worden gemaakt. Dit kan via telefoonnummer 280-0101 of via 522 2400. Echt storm liep het vanochtend nog niet. DVG-medewerker Antonio Danies was er echter klaar voor. Hij hoopte op meer aanloop vanmiddag, nadat de scholen zijn uitgegaan.

Premiers Koninkrijk naar Verenigde Naties

ORANJESTAD — De vier premiers van het Koninkrijk doen mee aan de 76e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN). Dat meldt de Rijksoverheid. Vanwege coronabeperkingen vindt een deel van de bijeenkomst fysiek plaats en een deel virtueel.

De Koninkrijksdelegatie bestaat uit demissionair premier Mark Rutte en Tom de Bruijn voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking. Ook de Arubaanse premier Evelyn Wever-Croes (MEP), premier Gilmar Pisas van Curaçao en premier Silveria Jacobs

van Sint Maarten maken deel uit van de delegatie.

De Nederlandse premier reist af naar New York en spreekt op 24 september de AVVN toe. waar hij ook de VN secretaris-generaal Antonio Guterres spreekt. Minister De Bruijn doet

woensdag virtueel mee aan verschillende onderdelen. De Caribische Landen van het Koninkrijk participeren in diverse side-events die de komende weken worden georganiseerd, onder meer gericht op de Sustainable Development Goals, Vrouwelijk leiderschap en Small Island Developing States (SIDS), meldt de Rijksoverheid. Het was voor het ter perse gaan van deze editie nog niet duidelijk of dit fysiek dan wel virtueel is.

Conchi weer open voor publiek

Foto: FPNA

ORANJESTAD — Conchi, ook wel bekend als de Natural Pool, is sinds zaterdagochtend weer geopend voor publiek. Dat meldde Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA) op Facebook. De bij toeristen en inwoners populaire plek aan de noordkust van Aruba werd tweeënhalve dag gesloten nadat vorige week woensdag een drugsboot kapotsloeg op de rotsen. Daardoor kwamen twee vaten brandstof en veel puin in het water terecht, zoals stukken van de boot, zwemvesten, satelliettelefoons en een GPS-navigatiesysteem. FPNA meldde toen ook dat het schoonmaken tijd ging kosten en dat de veroorzaakte schade aan de natuur nog jaren nodig gaat hebben om zich te herstellen.

Stranden schoongemaakt voor World Beach Cleanup Day

ORANJESTAD — Het was afgelopen zaterdag World Beach Cleanup Day en op Aruba hebben verschillende lokale organisaties stranden schoongemaakt. Met deze speciale dag komt men wereldwijd in actie om zeeafval op te ruimen, maar ook ander afval op stranden en in straten en parken. Daarnaast wordt gekeken of er geen dieren vast zijn komen te zitten in het afval om die vervolgens te bevrijden. Een team van het Bucuti & Tara Beach Resort heeft schoongemaakt in het gebied van Arashi. Hier deden ook andere groepen aan mee, zoals de EcoKids van de International School of Aruba, de rector met een aantal studenten van de Universiteit van Aruba, The Interact group en hotelgasten. Fofoti Tours verzorgde het vervoer. Stichting ScubbleBubbles heeft het strand achter de California Lighthouse schoongemaakt bij de duinen van Sasarawichi. Ze werden hierbij ondersteund door Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA) die de organisaties hiervoor bedankte op sociale media. Deze twee natuurgebieden vallen namelijk onder beheer van FPNA.

RILEY SURGERY CENTER

Heeft de droevige plicht om het overlijden bekend te maken van

“Helen Elvira Werleman”
partner van
Dr. Antony Hunt Riley
en in leven onze Clinic Manager.

De begrafenis datum word later bekend gemaakt.

De Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba
Is op zoek naar een

DIVISIE MANAGER VERPLEGING & VERZORGING

Functie-inhoud

Deze managementfunctie is er een met een afwisselend karakter. Je ondersteunt de managers in de zorg en het medisch team. Je hebt ruime ervaring in veranderingsmanagement, chronische zorg en management van kwaliteit en procesbeheersing. Je neemt deel aan organisatie brede projecten en stuurt op concrete resultaten. Je bent bekend met kostprijscalculaties van zorgzwaarten en zorgzwaarte categorieën.

Je bent verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van (chronische) zorg en implementatie van ‘training & development’ programma’s in samenspraak met het medisch team en dagelijks bestuur.

Je werkt intensief samen met het medische team en de managers van de ondersteunende diensten. Daarnaast werk je regelmatig samen met andere zakenrelaties. Je bent in staat vanuit je ervaring bij te dragen aan de invulling van de visie op langdurige zorg in de organisatie, en fungeert als kennisbaken voor het dagelijks bestuur.

Kennis

Jij staat als divisie manager bekend om je heldere visie op kwaliteit van zorg, en weet als geen ander wat er speelt in het zorglandschap. Je wilt iets doen voor je land en wil je ervaring in de zorg, zowel op Aruba, als in het buitenland inzetten voor een betere chronische zorg op het eiland.

Je hebt affiniteit voor zorg en de Arubaanse cultuur, maar bent vooral gedreven om de kwaliteit van chronische zorg te verbeteren, en de klant centraal te plaatsen.

Je voldoet aan de volgende punten:

- Je bent in het bezit van een afgeronde HBO-V5 diploma
- Je hebt minimaal 5 jaar ervaring binnen een gelijkwaardige functie

Ben jij?

- Iemand die graag kennis deelt zodat het team sterker wordt in haar werk?
- Proactief en ondernemend?
- Resultaat- en klantgericht
- Een creatieve duizendpoot en communicatief vaardig?
- Toe aan een nieuwe uitdaging?

Herken jij je hierin? Dan willen wij graag met je kennismaken.

Arbeidsvoorwaarden

Je werkt in een organisatie waarin kwaliteit, respect en zelfreflectie voorop staan. Je krijgt een verantwoordelijke functie, waarin je uitgedaagd wordt het beste uit mensen te halen. Je werkt zelfstandig, maar wel binnen een team en met voldoende ondersteuning.

Het geboden salaris is afhankelijk van opleiding en opgedane ervaring. De SABA heeft goede secundaire arbeidsvoorwaarden evenals een zeer goede pensioenregeling.

Solicities

Meer informatie over deze functie is verkrijgbaar bij mevr. I. Fluonia via tel. 584-2201. Uw schriftelijke sollicitatie inclusief uw CV, kunt u ook richten aan:
ishara.fluonia@sabaruba.org, t.a.v. Mevr. I. Fluonia, HR manager.

**Uiterste
sollicitatiedatum:
30 september 2021**

Meer dan alleen een krant!

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. zoekt per direct een senior redacteur

Senior Redacteur (fulltime)

Ben jij iemand die kritisch is, snel kan schakelen en al sporen in de journalistiek heeft verdiend? Schrijf jij met gemak dagelijks over onderwerpen als politiek, economie, gezondheidszorg of onderwijs en ben je niet bang om net die ene prangende vraag te stellen? Dan zijn wij op zoek naar jou!

Ons Amigoe redactie-team is op zoek naar een ervaren nieuwsredacteur.

Wij zoeken iemand die:

- Op de hoogte is van ontwikkelingen in het lokale nieuws
- Een scherpe pen heeft
- Een breed netwerk heeft
- Interviews afneemt
- Kritische vragen stelt
- Initiatief neemt en zelf artikel-ideeën aandraagt
- Al een aantal jaar relevante werkervaring heeft

Wij bieden jou:

- Een uitdagende functie waarbij geen dag hetzelfde is
- Een werkplek waar je jezelf kunt ontwikkelen en eigen initiatief kunt nemen
- Een enthousiast team dat voor je klaarstaat

Vereisten:

- HBO opleiding (journalistiek of communicatie is een pré)
- Spreekt vloeiend Papiaments of bereid de taal snel te leren
- Schrijft goed Nederlands
- Goede beheersing van Spaans en Engels is een pré
- Flexibel inzetbaar, zowel 's avonds als in het weekend
- Eigen vervoer

Stuur je motivatie en cv in het Nederlands naar gwilliams@amigoe.com onder vermelding van ‘Senior Redacteur’. Voor extra informatie, bel naar: 582-4333.

Dierenopvang organisaties:

‘Honden worden eerst gesocialiseerd voordat adoptie plaatsvindt’

AMSTERDAM/ORANJESTAD — Zwerfhonden die van straat zijn gered en geadopteerd, vertonen vaak gedragsproblemen. Dat blijkt uit recent onderzoek van de Universiteit Utrecht, dat veelvuldig werd gedeeld in de media, ook op Aruba. Meer dan de helft van de probleemhonden in hun Gedragskliniek komt uit het buitenland. Maar de lokale stichtingen die zich inspannen om honden te laten adopteren, zeggen zich niet in dat beeld te herkennen. Hun honden worden eerst gesocialiseerd bij gastgezinnen voor ze naar het buitenland gaan.

Bijna de helft van de patiënten in de Gedragskliniek van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht bestaat uit geïmporteerde zwerfhonden. Dat meldden deskundigen van de faculteit in een artikel dat op de website van de universiteit geplaatst is. Een aantal van deze honden is inmiddels geëuthanaseerd vanwege excessieve angsten, stelde gedragsbioloog Claudia Vinke van de faculteit. Een groot deel van de zeer angstige honden in de gedragskliniek is als verwaarloosde pup in het buitenland gevonden, op straat en zonder moederdier. Vinke legt uit dat de prognose vaak slecht is omdat de socialisatiefase niet meer ingehaald kan worden. Ook het ontbreken van de moeder kan leiden tot gedragsproblemen, zoals min-

der goede hechting of niet alleen kunnen zijn. “Het verdrietige van deze problematieken is dat een eigenaar zo veel liefde en zorg aan de hond wil geven, maar dat de hond deze niet kan ontvangen”, concludeert Vinke in het artikel.

Toename adoptie
Door de coronapandemie neemt de adoptie van zwerfhonden uit het buitenland toe en juist bij deze groep signaleren de deskundigen een toename van gedragsproblemen. Met het artikel willen ze mensen erop wijzen dat zwerfhonden vaak veel begeleiding nodig hebben. “En zelfs met goede begeleiding is de kans voor veel zwerfhonden groot dat ze onvoldoende wennen aan de Nederlandse levenssituatie”, geven de schrijvers

aan. In het artikel wordt geadviseerd dat mensen die willen helpen, vooral lokale organisaties steunen die ter plaatse zwerfdieren helpen.

Eerst fosteren
De lokale Luna Foundation meldt dat ze in de drie jaar dat ze bestaan slechts zo’n tien honden naar de Verenigde Staten hebben gestuurd. “De honden die we opvangen gaan eerst naar foster-gezinnen, waar ze zaken leren zoals aan de lijn lopen en wat er verder bij komt kijken (...) We hebben nooit honden met ernstige gedragsproblemen gehad. Er was een-tje die een beetje verlegen was na adoptie, maar die is naar een cursus gegaan en daar gaat het nu goed mee.”

Kortzichtig
De organisatie Sgt Pepper’s Friends noemt het een ‘kortzichtig artikel’, omdat er een groot verschil is tussen honden in Oost-Europa en de honden hier en daarnaast bestaat er ook een heel groot verschil tussen de honden zelf. De organisatie stelt dat de Arubaanse honden die zij naar Neder-

land laten vertrekken, eerst bij een foster hebben gewoond en daar vaardigheden hebben geleerd zoals aan de lijn lopen. “Een hond die een busje wordt gestopt met twintig andere honden en alleen maar in een schuur of hok heeft gewoond in Oost-Europa, zal zeker wel veel moeten leren als hij naar Nederland gaat.” De honden die de stichting ter adoptie aanbiedt betreffen veelal jonge honden of moeders van de puppies die de stichting opvangt. De organisatie wijst erop dat er op Aruba al een verschil wordt gemaakt tussen de types honden. Bij veel van de niet-adopteerbare honden gaat het om honden uit de trap neuter release (TNR)-acties, waar zwerfhonden van straat worden gehaald en na sterilisatie weer vrijgelaten. Daar wordt eigenlijk al een keuze gemaakt, stelt de organisatie. “Als een hond echt lange tijd op straat heeft gewoond, kun je niet verwachten dat hij of zij in een appartement goed op z’n plek zit bijvoorbeeld. Dan moet je toch al kijken naar een huis met grote tuin in rustige omgeving.” Volgens Sgt Pepper’s Friends ontstaat waarschijnlijk het grootste probleem wanneer bepaalde honden bij de verkeerde ofwel niet geschikte familie wordt geplaatst.

Zwerfhonden
Het Centro di Control di Cacho (CCC) melde vorige week in een persbericht dat er jaarlijks zo’n 40.000 honden en poezen zwerven over straat. Maar uit een - inmiddels 20 jaar oud onderzoek - zou blijken dat 80 procent hiervan wel een baasje heeft. Ook wordt opgeroepen tot verantwoord eigenaarschap voor huisdieren, onderdeel van het Nationaal Plan Hondenpopulatiebeheer. Uit de pilot van het bevolkingsonderzoek Censo dat in 2019 werd uitgevoerd, blijkt dat zwerfhonden als de twee meest belangrijke overlastveroorzakers worden genoemd, meldt de CCC in het bericht. Amigoe probeerde telefonisch contact op te nemen met de CCC om te verifiëren hoe men precies aan dit cijfer van 40.000 komt, maar men wilde dit echter niet telefonisch bevestigen.

Via campagne Pack For A Purpose Bucuti ontvangt van reisagenten donatie schoolspullen voor Imeldahof

ORANJESTAD — Reisagenten uit het zuidoostelijke deel van de Verenigde Staten doneren tijdens hun bezoek aan Bucuti & Tara Beach Resort vijf rugzakken vol met schoolspullen voor kinderen van het kindertehuis Imeldahof, in het kader van de internationale donatiecampagne ‘Pack For A Purpose’ die het hotel al zes jaar faciliteert. Dat meldt het hotel in een bericht aan de pers.

De reisagenten deden mee aan een kennismakingsreis naar Aruba, nadat ze hun ‘Aruba Certified Agents’ certificering hadden behaald. De vijf dagen durende reis is

bedoeld om hen beter in staat te stellen om bij hun klanten reclame te maken voor Aruba als toeristische bestemming. Als onderdeel van het programma, dat opgesteld werd door Aruba Tourism Authority (ATA), ging de groep op bezoek bij Bucuti voor een diner bij haar restaurant Elements, waar zij de donaties overhandigden aan het personeel en management van het hotel.

‘Pack For A Purpose’ is een internationale organisatie die het doel heeft om gemeenschappen over de hele wereld op een positieve manier te beïnvloeden door reizigers in de gelegenheid te stellen een waardevolle contributie te maken aan de bestemmingen die ze bezoeken. De campagne begon aanvankelijk met het bezoek van voormalige docent Rebecca Rothney aan Afrika. Zij zag de behoefte aan hulp aan lokale schoolkinderen en kwam tijdens haar volgende reis terug met een koffer vol met schoolspullen. Sinds 2010 heeft de organisatie meer dan 141 duizend kilo aan spullen gebracht naar kinderen in nood in 60 landen. Bucuti is sinds 2015 lid van Pack For A Purpose en doneert jaarlijks gemiddeld 423 kilo aan spullen, die gebracht worden door gasten en in dit geval dus ook reisagenten.

Hunga Teca workshop

ORANJESTAD — Fundacion Pa Nos Muchanan (FPNM) heeft samen met Stichting Hunga Teca een workshop georganiseerd over het belang van spelen en speelgoed voor de ontwikkeling van een kind. Deze vond afgelopen zaterdag plaats bij het clubhuis van serviceclub Kiwanis Palm Beach.

Deelnemers werd uitgelegd welke aspecten van ontwikkeling gestimuleerd worden met welk spelletje en welk speelgoed, afhankelijk van de leeftijd. Wanneer een kind speelt, ontwikkelt deze lichamelijke, sociaal-emotionele en cognitieve aspecten,

waarbij onderdelen zoals creativiteit, fantasie en zintuigen ontwikkeld worden, schrijft de serviceclub. De serviceclub meldt dat deelnemers aan den lijve konden

ondervinden hoe leuk het is om spelletjes te doen en met speelgoed te spelen. Ook moesten ze zelf speelgoed verzinnen, met een keukenrol, papier en stof.

Simar werkt samen met bonden Bonaire

ORANJESTAD/ KRALENDIJK — Onderwijsvakbond Simar gaat samenwerken met collega-bonden op Bonaire. Afgelopen zaterdag ondertekende Simar-voorzitter Josefina Albertus een samenwerkingsprotocol met Bonairiaanse Union Sindikal Boneriano (USIBO) waarin beide bonden solidariteit aan elkaar beloven en afspreken kennis en ervaring uit te wisselen. Eenzelfde soort afspraak werd gemaakt met vakbond Sindikato Maestronan di Boneiru (SIMABO).

Dierenorganisatie zoekt fostergezinnen

ORANJESTAD — De Animal Relief Foundation Aruba (ARF) is op zoek naar nieuwe fostergezinnen. Dat houdt in dat de organisatie zoekt naar families waar tijdelijk van de straat geredde honden geplaatst kunnen worden voor verzorging. “We hebben nu pleeggezinnen en liefhebberende families op Aruba nodig”, schrijft de organisatie op haar Facebookpagina. De ARF noemt als voordelen dat je als fostergezin tijdelijk kan genieten van een puppy, een bijdrage kan leveren aan zijn socialisatie en dus kans op adoptie, maar vervolgens geen langetermijnverplichting hebt. “Daarnaast help je een puppy om de stress te overwinnen van het achtergelaten worden in de straten van Aruba, in de struiken, op de vuilnisbelt, of nog erger, in het afmaakhok. Maar het beste van alles is dat je kans hebt om een leven te redden.” Wie interesse heeft in fosterschap kan een privébericht sturen naar de ARF-Facebookpagina of een e-mail sturen naar info@arf-aruba.com. Na de aanvraag volgt een gesprek over wat fosterschap inhoudt en een huisbezoek.

Breinbreker van de dag

Elke dag vindt u in de Amigoe op deze pagina een Sudoku. Plaats de cijfers 1 tot en met 9 zo in het diagram dat elk cijfer precies één keer voorkomt in elke rij en elke kolom. Elk van de cijfers 1 tot en met 9 moet ook precies één keer voorkomen in elk van de vetomrande 3-bij-3-vierkanten.

	9		6	5	1			
	6							4
		2	8					
6	7				3			
1								7
			4				9	5
					6	2		
7							3	
			7	8	9		6	

DIFFICULTY RATING: ★★★★★

De oplossing voor de Sudoku staat op pagina 9 in deze krant.

Ophef over salaris CBCS-topman

WILLEMSTAD — Volgens het BNNVARA-programma ‘Wat verdien je’ is het inkomen van Richard Doornbosch, directeur van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) 460.000 euro per jaar. Daarmee zou hij meer verdienen dan Klaas Knot, directeur van De Nederlandsche Bank (DNB). Volgens de Centrale Bank zelf is het inkomen van Doornbosch ‘aanzienlijk lager dan beweerd wordt’.

CBCS zegt in een persbericht ‘in verband met de privacy geen salarisinformatie met het publiek te delen’. De Centrale Bank wenst echter wel toe te lichten dat de in het programma gedeelde informatie onjuist is. “Het salaris van de raad van bestuur ligt ruim onder dat van de directie van De Nederlandsche Bank. De salarissen zijn conform de vastgestelde beloningsstructuur en houden rekening met de zwaarte en verantwoorde-

lijkheden behorend bij een Centrale Bank-directie.”

In juni vorig jaar was er ook al ophef over het salaris van de CBCS-president. De toen nog kandidaat-president Doornbosch zou een bruto-salaris van meer dan 45.000 gulden per maand gaan verdienen. Dat was ruim boven de ruggenaathnorm, waarbij directeuren niet meer dan 20.000 gulden per maand mogen verdienen (130 procent boven het salaris van een premier). Maar een directeur van een onafhankelijk instituut als CBCS valt niet onder de ruggenaathnorm, net als de DNB-directeur niet onder de balkendenorm in Nederland valt. De consternatie van vorig jaar speelde zich bovendien af middenin de coronacrisis, op het moment dat Nederland als voorwaarde voor financiële steun stelde dat de overheid 12,5 procent van het arbeidsvoorwaardenpakket op jaarbasis moest inleveren. Ook bij CBCS zou men solidariteit moeten tonen, zo meldde toen een ingewijde.

Vanwege de ophef zei CBCS dat het eind 2017 een nieu-

Foto: Ken Wong

Richard Doornbosch

we beloningsstructuur heeft ontwikkeld. De totale salariskosten van de CBCS-directie zouden daarmee zijn verlaagd met niet minder dan 39 procent op jaarbasis.

“Zoals in 2020 al door de raad van commissarissen (RvC) van CBCS is gecommuniceerd, is voor de benadering van deze beloningsstructuur een benchmarkonderzoek van de arbeidsvoorwaarden

uitgevoerd door een ter zake deskundig onafhankelijk bureau”, aldus de Centrale Bank, als reactie op wat gezegd is in het BNNVARA-programma ‘Wat verdien je’. “Doel van het onderzoek was om zowel de primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden te beoordelen om vast te kunnen stellen in hoeverre de bestaande beloningsstructuur bij CBCS aansluit bij de beloningsstructuur van vergelijkbare functies bij andere financiële toezichthouders en de financiële sector, zowel lokaal als in de regio. De RvC heeft vervolgens eind 2017 een nieuwe beloningsstructuur ontwikkeld op basis van de uitkomsten van dat onderzoek.”

CBCS zegt verder voornemens te zijn de programmakers er schriftelijk op te wijzen dat zij incorrecte informatie hebben verschaft ‘die onnodig heeft geleid tot consternatie binnen de gemeenschap’.

‘Wat Verdien Je?’ is een quiz over de hoogte van je salaris. Twee panels strijden onder leiding van presentatrice Astrid Joosten om een bonus die zij aan het eind weer moeten weggeven. Aan de cosmetisch arts, de thuiszorgmedewerker of aan de directeur van het ziekenhuis? Alle drie onthullen zij in ‘Wat Verdien Je’ hun salaris. In de nieuwe afleveringen onthullen juristen, sekswerkers, openbaar bestuurders en sporters wat zij verdienen. Astrid Joosten: “Dit programma doorbreekt het allerlaatste taboe in Nederland: de hoogte van je salaris. Heel Nederland kan meekijken in de portemonnee van een ander. In de eerste aflevering over juristen onthullen een advocaat, een notaris en een rechter wat zij precies verdienen. En als kijker krijg je elke week volop salaris-tips.”

Gevonden reddingsvest mogelijk van vermiste boot

WILLEMSTAD/CARACAS — De kustwacht van het Caribisch Gebied heeft ten noorden van Klein Curaçao in zee een reddingsvest gevonden dat mogelijk afkomstig is van het vermiste vaartuig Thor. Dat meldt de Venezolaanse maritieme reddingsorganisatie, de Organización Nacional de Salvamento y Seguridad Marítima de los Espacios Acuáticos (Onsa).

De Thor wordt reeds enige tijd vermist, zo wordt in Venezuela gemeld. Vrijdag 3 september vertrok de kleine speedboot met acht mensen aan boord, waarom-

der twee kinderen van twee en zes jaar, van Higueroate naar het eiland La Tortuga.

Het moest een plezierrit naar het vakantie-eiland

worden, wat bevestigd wordt door familieleden. Het vaartuig had geen gps en onvoldoende reddingsvesten aan boord. De boot verongelukte tijdens de vaart wat mogelijk te wijten was aan hoge golven.

De kinderen werden vijf dagen na het ongeluk op zee gered. De oppas en de moeder van de kinderen werden dood gevonden. Zij

bleken door uitdroging te zijn overleden. Er is, uitgevoerd door de Venezolaanse autoriteiten, nog een zoektocht gaande naar vier opvarenden. Dit zijn Remis David Camblor, José Javier Marcano Narváez, Alejandro Osorio Graterol en Vianney Carolina Dos Santos Morales. Mogelijk was er nog een persoon aan boord. Deze naam is niet vrijgegeven.

‘Volledig herstel toerismesector heeft tot 4 jaar nodig’

Foto: Shutterstock

WILLEMSTAD — Het duurt nog zeker drie tot vier jaar voordat de toeristische sector op het peil is van het pre-coronajaar 2019. Dat staat in de algemene beschouwing van het ministerie van Economische Ontwikkeling (MEO) op de begroting van 2022.

De belangrijkste sector die op korte termijn het tij van de Curaçaose economie kan keren, is de toeristische sector. Het streven vanuit de overheid is dan ook om deze sector terug te brengen naar de impact van 2019 voor wat betreft de aantallen

verblijfs- en cruisetoeeristen. Gelet op de toeristencijfers die het Curaçaose toeristenbureau CTB maandelijks vrijgeeft, kan gesteld worden dat het de goede kant op gaat. In juli bijvoorbeeld verbleven er nog nooit zo veel Nederlanders, ruim 20.000, op Curaçao.

CTA Het stimuleren van de toeristische sector, die een bijdrage levert van circa 20 procent aan het bruto binnenlands product, moet bijdragen aan het creëren van meer arbeidsplaatsen en meer deviezen. De focus daarbij voor de komende jaren ligt op het

herstructureren, verduurzamen en versterken van de toeristische sector. De beoogde nieuwe toeristische organisatie CTA zal daarin een belangrijke rol gaan spelen, aldus vermeld in de algemene beschouwing. CTA moet de ‘opvolger’ worden van CTB. Wanneer dat precies op de planning staat, is niet bekend. Het CTA-model is gebaseerd op het principe dat de helft van het bestuur wordt benoemd door de regering en de andere helft door Chata, de belangenvereniging van de hospitalitysector. De onafhankelijke voorzitter wordt gezamenlijk benoemd.

De autoriteit is verantwoordelijk voor de bundeling van toeristische belangen onder de belanghebbenden/partners op het eiland en daarbuiten om de marketing, ontwikkeling en partnerschappen van Curaçao als toeristische bestemming te coördineren. Het is een onafhankelijke juridische entiteit binnen de publieke ruimte. Dit betekent dat de nieuwe autoriteit taken zal uitvoeren die verspreid zijn over een drietal ministeries. Ook gaan de ob-inkomsten rechtstreeks, zonder tussenkomst van het ministerie van Financiën, naar de toerismeautoriteit.

‘Economische groei 6,5 procent in 2022’

WILLEMSTAD — De economie van Curaçao groeit in 2022 met 6,5 procent en blijft de daaropvolgende jaren groeien, zij het minder sterk. Dat overwegend positieve beeld wordt geschetst in de Nota van Financiën op de begroting van 2022.

Volgens een recente berekening van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) realiseert Curaçao dit jaar een groei van 0,0 procent. De verwachting is dat de inflatie op het eiland op 2,8 procent uitkomt.

Curaçao heeft, net als verschillende landen wereldwijd, een grote schok te verwerken gehad van de coronapandemie. Het eiland heeft een open economie en dat maakt dat de

economie van Curaçao ook de gevolgen ondervindt van de staat waarin de wereld-economie verkeert.

Volgens het IMF zal de werkloosheid stijgen tot 24,3 procent. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS). CBCS heeft berekend dat economische groei, na de effecten van de Covid-19-pandemie, in 2021 circa 0,1 procent zal bedragen en in 2022 6,2 procent. De inflatie voor deze jaren wordt geraamd op respectievelijk 2,9 procent en 2,5 procent.

Het beeld voor 2022 en verdere jaren is overwegend positief, aldus vermeld in de Nota van Financiën. De werkloosheid daalt vanaf

komend jaar en zal in 2023 het pre-Covid-niveau bereiken. “De hoge werkloosheidsgraad in combinatie met de hoge inflatie heeft gezorgd voor achteruitgang van de lokale koopkracht, leidende tot meer armoede. Echter, dankzij de steun vanuit Nederland via diverse hulporganisaties en de lokale overheid, die huishoudens tegemoet kwam met voedselpakketten zijn de huishoudens toch voorzien in hun levensonderhoud.” Het bbp-niveau (bruto binnenlands product) komt, conform het IMF, in 2024/2025 weer terug op het niveau van vóór de coronacrisis. Derhalve wordt uitgegaan van een herstelperiode van de economische schade van de coronapandemie van vier tot vijf jaar.

1775 jongeren besmet geraakt met Covid-19

Foto: Overheid

Epidemioloog Izzy Gerstenbluth gisteren tijdens zijn update van de coronasituatie.

WILLEMSTAD — Sinds de uitbraak van het coronavirus in maart vorig jaar op Curaçao, zijn 1775 kinderen tot en met achttien jaar ermee besmet geraakt. Dit meldt het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Epidemioloog Izzy Gerstenbluth had het vrijdag echter over ‘slechts’ 469 jongeren.

Tijdens een virtuele uitzetting gisteren in Fort Amsterdam, maakte Gerstenbluth bekend dat tot en met woensdag (15 september) 246 kinderen tot twaalf jaar en 223 in leeftijdsgroep twaalf tot en met achttien jaar een Covid-19-infectie opliepen. Dezelfde cijfers werden ook door de Directie Communicatie na de presentatie gepubliceerd.

Het RIVM meldt echter dat sinds de uitbraak van Covid-19 op Curaçao veel meer kinderen van achttien jaar en jonger een infectie opliepen: “In totaal zijn er sinds de start van de pandemie 1775 infecties onder kinderen jonger dan achttien jaar gedetecteerd op Curaçao (11,3 procent).

Er zijn tot dusverre acht Covid-gerelateerde ziekenhuis-

opnames onder kinderen gemeld, waarvan drie in de afgelopen maand.”

Volgens de verzamelde gegevens van het RIVM zijn er op Curaçao, Aruba en Sint Maarten, de zogeheten CAS-eilanden, in totaal 3551 kinderen van achttien jaar en jonger besmet geraakt. Op Aruba liepen 1382 en op Sint Maarten 394 de Covid-19-infectie op.

“Totaal zijn er sinds de start van de pandemie 1382 infecties onder kinderen jonger dan achttien jaar gedetecteerd op Aruba (9,0 procent). Er zijn tot dusverre vier gerelateerde ziekenhuisopnames onder deze kinderen gemeld, waarvan de helft in augustus dit jaar”, geeft RIVM aan.

Over de situatie op Sint Maarten meldt het Neder-

landse instituut het volgende: “Sinds de start van de pandemie zijn in totaal 394 infecties onder kinderen jonger dan achttien jaar gedetecteerd op het eiland (10,1 procent). Er zijn tot dusverre geen gerelateerde ziekenhuisopnames onder kinderen gemeld.”

RIVM heeft ook cijfers verzameld van de situatie op Bonaire: “Totaal zijn er sinds de start van de pandemie 192 infecties onder kinderen jonger dan achttien jaar gedetecteerd op het eiland (10,9 procent). Er zijn tot dusverre geen gerelateerde ziekenhuisopnames of sterfgevallen onder kinderen gemeld.”

Tot slot meldt het RIVM dat voor wat betreft Saba en Sint Eustatius de situatie goed onder controle is. Op de twee eilanden zijn de afgelopen week geen nieuwe infecties gemeld. Sinds de uitbraak van Covid-19 is er slechts één infectie onder kinderen jonger dan achttien jaar gedetecteerd op Sint Eustatius.

Het ‘prikkelraad’

Creëer bewustzijn en publiceer een foto van iets dat mensen in gevaar kan brengen!

E-mail naar aosaruba@amigoe.com.

Voor alle vragen en verzoeken om informatie, bel naar 582-4333

Amigoe di Aruba

CBS van start met de Omnibusenquête op Bonaire, Sint Eustatius en Saba

KRALENDIJK — Tussen september en december 2021 zullen interviewers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op Bonaire, Sint Eustatius en Saba op pad gaan om aselect gekozen personen te bezoeken om de Omnibusenquête af te nemen.

De Omnibusenquête is een steekproefonderzoek onder personen. Doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de leefsituatie van de bevolking op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Daarbij gaat het om onderwerpen zoals gezondheid, wonen en veiligheid.

Op Bonaire zullen 1692 personen worden benaderd, op Sint Eustatius 623 en op Saba 589 personen, zo meldt het CBS in een persbericht.

Om beter inzicht te krijgen in de leefsituaties op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, vraagt het CBS de medewerking van alle personen die deel uitmaken van de steekproef.

Het CBS is wettelijk verplicht om alle verzamelde gegevens strikt vertrouwelijk te behandelen. Hierbij heeft het CBS verschillende maatregelen getroffen om uw gegevens te beschermen. Alle interviewers zijn in het bezit van een legitimatiebewijs van het CBS. Op verzoek moet de interviewer zich kunnen identificeren, zodat iedereen er zeker van kan zijn dat de gegevens door het CBS worden verzameld. “Het CBS begrijpt dat het aanleveren van informatie in deze moeilijke tijden niet eenvoudig is. Maar betrouwbare cijfers over hoe we er als Caribisch Nederland voor staan, zijn erg belangrijk.

Juist nu hebben overheden, wetenschappers, bedrijven en burgers er behoefte aan om te weten hoe het gaat met Caribisch Nederland en haar inwoners. Het CBS gaat daarom door met gegevens verzamelen. Het CBS hoopt dat men ook in deze tijd deze belangrijke gegevens blijft aanleveren en dankt bij voorbaat voor het begrip en de medewerking”, zo wordt gesteld in het persbericht. Voor vragen en informatie kan er contact worden opgenomen met het CBS via +599 717-8676. Het CBS is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 uur en 17.00 uur. Het is ook mogelijk om te mailen naar caribischnederland@cbs.nl.

Meer informatie over de Omnibusenquête is te vinden op de webpagina www.cbs.nl/omnibus. Op de webpagina www.cbs.nl/huisbezoek is te lezen hoe het CBS omgaat met de veiligheidsregels op de drie Caribisch-Nederlandse eilanden en waar er rekening mee wordt gehouden bij een huisbezoek.

Bachelor's Beach blijft gratis toegankelijk

KRALENDIJK — Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) bevestigt dat Bachelor's Beach (Playa Fõrn'i Kalki) gratis toegankelijk blijft voor de gemeenschap. De ontwikkeling van het strand is om de faciliteiten te verbeteren zodat gezinnen meer kunnen genieten van deze plek, met behoud van de huidige natuurlijke sfeer.

In de afgelopen maanden heeft het eilandbestuur open aanmerkingen en voorstellen ontvangen over het ontwerp van het strand. Aan de hand hiervan is het ontwerp herzien en zijn de faciliteiten verbeterd voor iedereen die het strand wil bezoeken. Zo komen er meer parkeerplaatsen voor auto's en is er meer ruimte om scooters en fietsen te plaatsen. Een belangrijk onderdeel is ook de veiligheid van alle bezoekers en andere personen in de nabijheid van het strand. Hiervoor zullen verkeersdrempels aangelegd worden op de E.E.G.-Boulevard. Dat meldt het OLB in een persbericht. Er wordt een terras aangelegd waar iedereen fijn kan

zitten en ook een plek waar mensen kunnen bbq'en. Mensen die het strand bezoeken, kunnen hun eigen eten en drinken meebrengen. Voor de kinderen komt er een speeltuintje. Ook komen er toiletfaciliteiten voor iedereen die het strand bezoekt. Andere faciliteiten zijn de kiosken waar lokale ondernemers hun producten kunnen verkopen en/of strandspullen kunnen verhuren. De mogelijkheid om een verzoek in te dienen voor een kiosk wordt binnenkort aangekondigd.

Het OLB ontwikkelt dit project samen met haar part-

ners, zo laat zij weten in het persbericht. De partners die betrokken zijn bij de ontwikkeling van Bachelor's Beach zijn Tourism Corporation Bonaire (TCB) en Telbo. TCB is verantwoordelijk voor het beheer van het strand en Telbo zorgt voor een gratis en snelle internetverbinding, zodat alle bezoekers van het strand verbonden kunnen blijven.

Het OLB heeft zich laten adviseren door verschillende instanties met betrekking tot mensen met een beperking, de natuur en schildpadden. Bij de ontwikkeling van het strand wordt reke-

ning gehouden het huidige gebruik. Momenteel wordt er gebruik gemaakt van het strand door families die samen komen en hun eigen sfeer creëren. De situatie is momenteel niet prettig als het regent. Er is gekozen om het strand zodanig te ontwikkelen dat iedereen er op een fijne en veilige manier gebruik van kan maken. Het doel van de overheid is dat het strand de bestaande identiteit behoudt en ook niet te druk wordt. Op deze manier volgt het eilandbestuur naar eigen zeggen 'zijn visie voor een ontwikkeling met respect voor natuur en cultuur'.

Directeur Rijksrecherche bezoekt gezaghebber Rijna

KRALENDIJK — Arthur van Baaren, directeur van de Rijksrecherche Nederland, was op bezoek bij gezaghebber Rijna. Daar heeft hij een schild van de Rijksrecherche overhandigd om de gezaghebber te bedanken voor de goede samenwerking met wederzijds vertrouwen en respect voor ieders positie. Sinds ruim een jaar heeft de Rijksrecherche een vaste bezetting van twee personen op Bonaire gestationeerd voor de BES-eilanden.

Bonaire In het kort

Aanhouding
Aan de Julio. A. Abraham Bulevar werd vrijdag omstreeks 01.00 uur een auto ter controle gestopt. Tijdens de controle werd een sterke hennepgeur waargenomen, waardoor er overgegaan werd naar controle ter zake de Opiumwet BES. Er werd een brodtrommel aangetroffen met op marihuana lijkend kruid en contant geld. De bestuurder van de auto, een man met initialen G.H.F. van 22 jaar, werd aangehouden voor het overtreden van de Opiumwet BES.

Man valt van scooter
Op Kaya Korona vond donderdag een ongeval plaats. Een man was om onbekende oorzaak van een scooter gevallen. Hij werd met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht voor medische behandeling.

Aanrijding
Op de Kaya Karibe vond donderdag omstreeks 17.50 uur een aanrijding tussen een auto en een scooter plaats. De bestuurder van de auto verklaarde dat hij verblind werd door het zonlicht en daardoor de scooter niet aan zag komen rijden. Maar na verdere controle bleek dat de bestuurder van de auto onder invloed van alcohol was. Hij werd aangehouden en meegenomen naar het politiebureau voor een ademanalyse. Zijn auto werd ook naar het bureau gebracht aangezien hij niet in het bezit was van een rijbewijs. Hiervoor kreeg hij een proces-verbaal. De bestuurder van de scooter werd naar het ziekenhuis gebracht voor medische controle en behandeling.

Onbewoond huis in brand
De politiecentrale kreeg donderdag omstreeks 14.20 uur een melding over een onbewoond huis aan de Kaya Kamari dat in brand stond. De brandweer bluste de brand. Tijdens het blussen viel een stroomkabel naar beneden en die gaf één van de brandweerlieden een elektrische schok. De ambulance kwam ter plaatse en deed een check-up bij de betreffende brandweerman. Hij was stabiel en kon zijn werk voortzetten. De recherche-afdeling zet het onderzoek naar de oorzaak van de brand voort.

Vervanging straatverlichting door ledverlichting gaat door

WILLEMSTAD — Het is de bedoeling om in 2022 door te gaan met de vervanging van de straatverlichting door moderne en kostenbesparende ledverlichting. Het geeft ook meer licht op straat wat de veiligheid zal gaan vergroten.

In 2021 is al een kleine aanvang met de vervanging van de straatverlichting gemaakt. Onder andere als proef op de Emancipatieboulevard. In 2022 is het de bedoeling dat dit op grote schaal wordt voortgezet. Dit staat te lezen in de hoofdstuk van het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) in de Begroting 2022.

Er staat in de begroting: “Het ministerie zal in 2022 het traject voortzetten om, in samenwerking met Aqualectra, de openbare straatverlichting te vernieuwen, te onderhouden en de traditionele lampen te vervangen door ledlampen.” In de begroting wordt geen melding gemaakt van een precieze aanvangsdatum en hoeveelheid hiervoor de komende jaren is gereserveerd, komt verder niet duidelijk naar voren. Ook over het opvangen van hemelwa-

Foto: Eikel Sambo

ter heeft VVRP een plan in de maak. “Het ministerie van VVRP is zich ervan bewust dat een juiste omgang met hemelwater en afvalwater van belang is voor het verduurzamen van de leefomgeving, het behouden van een schone bodem en milieu en het waarborgen van onze hulpbronnen en biodiversiteit. Daarom zal ook in 2022 ingezet wor-

den op een effectief waterbeheer. Dit houdt in dat ook dat jaar zal worden gewerkt aan de aanleg, het beheer en het onderhoud van rioleringsstelsels (leidingen en controle putten), aan de aanleg en het onderhoud van huisaansluitingen op het rioolstelsel (inclusief inhaalslag achterstallig onderhoud), aan de aanleg, het beheer en het onderhoud van waterafvoerstelsels en aan de aanleg, het beheer, de renovatie en het onderhoud van de zuiveringsinstallaties. Voor het uitvoeren van deze projecten zullen deskundigen, voor zover nodig met bijbehorend materieel, ingehuurd worden om toezicht te houden en inspecties uit te voeren.” Volgens het ministerie onder leiding van Charles Cooper (MFK) is de inhuur van externe deskundigen noodzakelijk voor het laboratoriumonderzoek ten behoeve van het te leveren gezuiverd water aan klanten en de verkoop van slib. “Ook zal het ministerie zorg dragen voor een veiliger omgeving door deel te nemen aan de landelijke inspanningen op het gebied van risicobeheersing en rampenbestrijding”, zo stelt VVRP in de begroting ten slotte.

‘De kanker wacht niet’ Veel klachten over ZVK tijdens spreekuren Ombudsman

Foto: NTR/Marti Severijne

Na 1,5 jaar konden mensen op Bonaire weer naar het spreekuur van de ombudsman.

KRALENDIJK — “Het voelde alsof ik alleen werd gelaten. Ik moest iets van 6000 euro zelf ophoesten. Het is maar goed dat we een beetje spaargeld hadden, want de kanker die wacht niet”, zegt Jessica Janga.

Op Bonaire konden bewoners na anderhalf jaar weer terecht bij de spreekuren van de Nationale Ombudsman en de Kinderombudsman. Meerdere mensen waren ontevreden over de manier waarop zij door het Zorgverzekeringskantoor zijn begeleid en behandeld bij een medisch probleem. Dat schrijft Marit Severijne in een reportage voor Caribisch Netwerk.

“Die mensen hebben geen empathie. Je moet tot in den treure blijven bellen, want ze bellen je niet terug. Of ze bellen je direct na je chemokuur en vragen niet eens of ze gellegen bellen”, zegt Janga.

Borstkanker
In 2020 werd bij Janga borstkanker geconstateerd. Het Zorgverzekeringskantoor wilde dat zij voor behandeling naar Aruba ging, maar hier had Janga geen goed gevoel bij. “Van die oncoloog kreeg ik geen goede uitleg. Ik wist niet eens wat voor behandeling ik zou krijgen.” Toen begon het gevecht. “ZVK bleef volhouden dat ik moest gaan.” Janga vroeg of ze naar Colombia mocht, maar dat kon niet door de pandemie. Curaçao, waar Janga familie heeft, was ook geen optie. “Daar kon mijn type kanker niet worden behandeld.”

Alles zelf regelen
Janga vroeg ten slotte om een second opinion in Ne-

derland, maar toen ze daar geen hulp bij kreeg, ondernam ze zelf actie. “Ik stond drie weken lang om 03.00 uur in de ochtend op zodat ik contact kon hebben met Nederland. Ik heb binnen die regeling alles zelf moeten regelen. Hoe kun je dat vragen van iemand die ziek is? Ik was boos, maar ik had mijn energie nodig.” In totaal was Janga tien maanden in Nederland voor behandeling. De eerste maanden moest zij de kosten bijna helemaal zelf betalen. “Ze betaalden alleen mijn vliegticket. Verblijf, dagvergoeding en taxi werden pas na drie maanden vergoed. Soms ging ik te voet naar de fysio.”

Volgens Janga kan het niet langer zo doorgaan. “Ik heb het idee dat velen van ons eenmaal in Nederland te horen krijgen dat we te laat zijn, alleen omdat het ZVK er te lang over doet om mensen door te sturen.”

Foute laseroperatie
Dennis Beepat heeft ook een klacht ingediend bij de Ombudsman over het Zorgverzekeringskantoor. Beepat onderging een laseroperatie voor zijn oog, maar dit ging fout. “Ik werd geholpen door een dokter die onervaren was. Een paar weken later werd hij zelfs van zijn functie gehaald. Hij deed iets waardoor er een bloeding ontstond. Nu kan ik aan de linkerkant niet meer goed zien.” Beepat wil graag een

verklaring ontvangen van de dokter. “Het ZVK zei dat ze hiervoor gingen zorgen, maar ik heb niks gekregen. Een andere dokter gaat geen verantwoordelijkheid nemen.”

Gezondheid in gevaar
Daarbij heeft Beepat ook nog te maken met het probleem dat hem momenteel verdere zorg wordt geweigerd, omdat zijn verblijfsvergunning is verlopen en hij nog steeds wacht op een nieuwe. Daarom heeft hij ook een klacht ingediend over de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND). “In dit land kun je jezelf niet verzekeren via het bedrijf waar je werkt. Daarom is het land ervoor verantwoordelijk dat alles netjes loopt en je op tijd je verblijfsvergunning krijgt. Ik hoop dat de situatie verbetert, want mijn ogen en gezondheid zijn in gevaar.”

Voor alle vragen en verzoeken om informatie, bel naar 582-4333

Amigoe
di Aruba

Euro

Lager

AMSTERDAM — De Euro-pese beurzen waren vandaag in de ban van de Chinese vastgoedontwikkelaar Evergrande, die dreigt om te vallen. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 1,6 procent lager op 777,18 punten. De MidKap zakte 2,1 procent tot 1066,96 punten. Londen en Parijs verloren tot 2,3 procent. De Duitse DAX, die sinds vandaag geen 30 maar 40 bedrijven bevat, daalde dik 2 procent.

De vrees dat China minder staal en andere ruwe materialen zal afnemen vanwege de problemen in de vastgoedmarkt zorgden voor koersdruk bij de mijnbouwers en staalbedrijven. In Londen zakte Anglo American 8 procent. BHP en Rio Tinto verloren dik 5 procent. In de AEX was staalconcern ArcelorMittal (min 6,4 procent) de grootste daler. In de MidKap stonden branche-noten Aperam en AMG onderaan met verliezen van 5,5 procent.

De euro was 1,1700 dollar waard, tegen 1,1733 dollar op vrijdag. Een vat Amerikaanse olie kostte 1,9 procent minder op 70,61 dollar. Brentolie werd 1,6 procent goedkoper op 74,14 dollar per vat.

Tokio

Omlaag

TOKIO — Op de beurs in Hongkong ging het aandeel China Evergrande Group vandaag opnieuw hard onderuit. Naast het vastgoeddramma in Hongkong was het verder relatief rustig op de Aziatische markten aangezien beleggers in Japan, China en Zuid-Korea een vrije dag hadden.

De Hang Seng-index in Hongkong raakte tussentijds dik 3 procent kwijt. Evergrande kelderde meer dan 14 procent tot het laagste niveau in elf jaar. Het bedrijf, dat kampt met een schuldenberg van meer dan 200 miljard euro, wil zijn schuldeisers appartementen, kantoren, winkelruimte of parkeergarages aanbieden met kortingen van tot wel 50 procent.

In Sydney, waar wel werd gehandeld, zakte de All Ordinaries 1,9 procent. Vooral de grote Australische mijnbouwers stonden opnieuw onder druk. Afgelopen vrijdag liep de sector ook al flinke averij op door de aanhoudende daling van de prijzen van ijzererts. BHP en Rio Tinto zakten 4,2 en 3,5 procent. Fortescue Metals Group leverde ruim 3 procent in.

Wall Street

Flinke minnen

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met flinke minnen geopend, in navolging van de forse koersverliezen in Europa. Beleggers op Wall Street zijn ook bezorgd over het dreigende faillissement van de grote Chinese vastgoedontwikkelaar Evergrande en de gevolgen daarvan voor de Chinese economie en de wereld economie. Verder wordt uitgekeken naar het beleidsbesluit van de Amerikaanse Federal Reserve op woensdag. De Dow-Jonesindex noteerde kort na opening een verlies van 1,2 procent op 34.167 punten. De breed samengestelde S&P 500 zakte ook 1,2 procent, tot 4379 punten, en technologiegraadmeter Nasdaq verloor 1,6 procent tot 14.800 punten.

Net als in Europa hadden met name grondstoffenbedrijven het moeilijk door de vrees dat China minder staal en andere ruwe materialen zal afnemen vanwege de problemen in de vastgoedmarkt. Zo zakten de staalproducenten US Steel en Nucor tot 10 procent en aluminiumconcern Alcoa leverde ruim 2 procent in. De grote olie- en gasmaatschappijen ExxonMobil, Chevron en ConocoPhillips werden tot 2 procent lager gezet.

Wankelend Evergrande betaalt investeerders terug met vastgoed

PEKING — De wankelende Chinese vastgoedontwikkelaar Evergrande betaalt schuldeisers terug met vastgoed. Het bedrijf meldt op de Chinese chatapp WeChat dat investeerders nu kunnen kiezen voor afgeprijsd onroerend goed in plaats van geld. Het zou gaan om appartementen, kantoren, winkelruimte of parkeergarages. Daarop zou Evergrande kortingen geven van tot wel 50 procent.

Evergrande verkeert al geruime tijd in grote financiële problemen. Het bedrijf heeft voor meer dan 200 miljard euro aan schulden en eerder deze week werd duidelijk dat schuldeisers deze maand niet op rente-

betalingen hoeven te rekenen. Ook lukt het al enige tijd niet om bezittingen van de hand te doen en liggen verschillende projecten van het bedrijf stil, waardoor Evergrande er ook niet aan kan verdienen.

Sinds begin dit jaar is de beurswaarde van Evergrande, dat ruim 800 projecten in uitvoering heeft in 220 steden, met driekwart gekelderd. Beleggers zijn bang voor een faillissement, dat voor een domino-effect kan zorgen op de Chinese vastgoedmarkt. Net als Evergrande financieren veel bedrijven nieuwe projecten met de aanbetalingen van klanten. Daardoor blijft er weinig financiële armslag over als het misgaat.

De zes hoge managers hadden geld gestoken in een eigen investeringsproduct van Evergrande. Daarvoor houdt het bedrijf regels aan voor wanneer ze mogen worden uitbetaald. De zes lieten zich echter uitbetalen voor die datum. Die vroege uitbetalingen hangen vermoedelijk samen met de financiële positie van Evergrande. Het bedrijf eist dat het zestal het geld terugbetaalt. Bovendien wil de vastgoedontwikkelaar de zes 'stevige boetes' opleggen.

Indonesisch verbod op nieuwe palmolieplantages loopt af

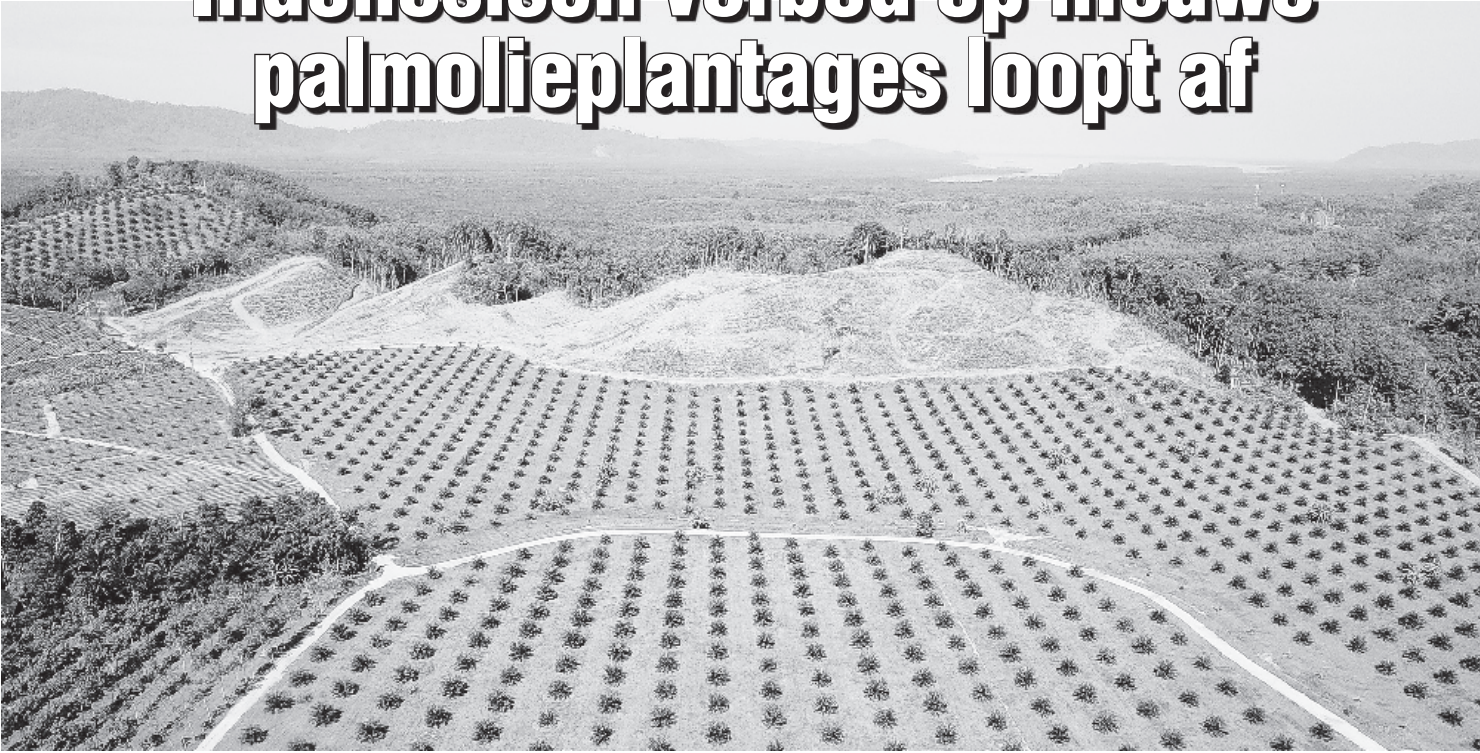

Foto: Shutterstock

Er wordt vaak regenwoud platgebrand om ruimte te maken voor palmolieplantages.

JAKARTA — Het Indonesische verbod op het aanplanten van nieuwe palmolieplantages loopt komende week af. Het is nog niet duidelijk of het moratorium zal worden verlengd. Dat verbod werd drie jaar geleden ingesteld door president Joko Widodo om verdere ontbossing te voorkomen.

Een verlenging van het verbod op nieuwe palmolieplantages zou er volgens kenners voor kunnen zorgen dat de prijzen verder stijgen. Dit jaar is de prijs van palmolie al enorm gestegen. De grond-

stof wordt gebruikt in een enorme variëteit aan producten, van margarine tot koekjes en van shampoo tot biodiesel. Zo gebruikt Unilever palmolie in bijvoorbeeld ijsjes en verzorgingsmidde-

len. Het levensmiddelenconcern waarschuwde in juli al voor prijsstijgingen van zijn producten. Ook de prijzen van andere landbouwproducten zitten al enige tijd in de lift. De afgelopen drie jaar is in Indonesië zo'n 3 miljoen hectare aan plantages in bosgebieden aangetroffen die zonder vergunning zijn aangelegd. In totaal is bijna 16,5 miljoen hectare in het

land beplant met het gewas. Het winnen van palmolie gebeurt vooral in Indonesië en Maleisië. Het gebruik van palmolie is omstreden. Er wordt vaak regenwoud platgebrand om ruimte te maken voor palmolieplantages. Milieu- en mensenrechtenorganisaties zijn daarom al lang erg kritisch. Ze willen ook dat westerse bedrijven niet meer in foute palmolieproductie investeren.

Shell zet sterk in op biobrandstof voor luchtvaart

DEN HAAG — Olie- en gasconcern Shell gaat sterk inzetten op de productie van biobrandstoffen voor de luchtvaartsector. Het bedrijf wil vanaf 2025 jaarlijks 2 miljoen ton biokerosine gaan produceren om zo de luchtvaart te helpen de uitstoot te verlagen. Dat is een vertienvoudiging van het totale huidige aanbod van duurzame vliegtuigbrandstof.

In 2019, dus voor de uitbraak van de coronacrisis, werd door de luchtvaart naar schatting in totaal 330 miljoen ton kerosine verbruikt. De luchtvaart is goed voor circa 3 procent van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Maar het is lastig om de uitstoot te verlagen vanwege een gebrek aan

alternatieven voor met brandstof aangedreven vliegtuigmotoren. Volgens Shell kan biobrandstof helpen die uitstoot flink omlaag te brengen. Nu is duurzame kerosine nog goed voor slechts een fractie van de totale vraag vanuit de luchtvaart, mede vanwege de hoge

productiekosten. De biobrandstof wordt daarbij vermengd met gewone kerosine. Het Finse Neste is een grote speler op het gebied van biokerosine.

Klimaatneutraal
Vorige week werd bekend dat Shell een grote fabriek voor biobrandstoffen gaat bouwen op het terrein van zijn raffinaderij in Pernis. De biodiesel wordt geproduceerd uit gebruikte kookolie, dierlijk vet en andere afvalstromen uit de industrie en landbouw, eventueel aangevuld met koolzaadolie. Shell wil nu dat in 2030 een

tiende van zijn brandstofverkoop aan de luchtvaart duurzaam is. Het Brits-Nederlandse bedrijf roept andere producenten op om ook meer in te zetten op biobrandstoffen. De luchtvaartsector zou volgens Shell in 2050 helemaal klimaatneutraal moeten zijn. Luchtvaartbrancheorganisatie IATA mikt voor dat jaar op een halvering van de uitstoot. De Verenigde Staten hebben vorige week nog gezegd dat de luchtvaart de uitstoot in 2030 met 20 procent moet verlagen, door veel meer gebruik te maken van biobrandstoffen.

Bill Gates haalt miljard op voor ontwikkeling schone energie

SEATTLE — Amerikaanse bedrijven als American Airlines, Microsoft en General Motors hebben in totaal 1 miljard dollar gedoneerd aan een initiatief van Bill Gates. Het geld wordt gebruikt om de ontwikkeling van technologieën te stimuleren die moeten leiden tot schone energie. Het project van Gates heet Breakthrough Energy en richt zich onder meer op groene waterstof en duurzame vliegtuigbrandstof.

Die oplossingen zijn nog niet goedkoop genoeg om in de praktijk te worden gebruikt. Zo is duurzame vliegtuigbrandstof nog altijd vijf keer zo duur als kerosine. Gates wil met het initiatief een bijdrage leveren aan de doelstelling om tegen 2050 bijna geen broeikasgassen meer uit te stoten. Vorige maand kwam VN-klimaatpanel IPCC nog met een alarmerend rapport. Volgens de onderzoekers kan de aarde in de komende twee decennia met 1,5 graad opwarmen

als drastische maatregelen uitblijven om de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Het IPCC concludeerde dat de mensheid ontegenzeggelijk verantwoordelijkheid draagt voor het opwarmen van de aarde.

Luchtvaart
De steun van de bedrijven komt tegen de achtergrond van de plannen van de Amerikaanse president Joe Biden om de CO2-uitstoot sneller te reduceren. Eerder deze maand liet de regering weten dat de luchtvaart tegen 2030 een vijfde minder broeikasgassen moet uitstoten. Ook Bank of America, staalproducent ArcelorMittal, de Boston Consulting Group en vermogensbeheerder BlackRock hebben geld gedoneerd aan het initiatief van Gates. Volgens de medeoprichter van Microsoft is er in totaal zo'n 50 biljoen dollar nodig om de uitstoot van broeikasgassen wereldwijd naar nul terug te brengen.

Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN CURAÇAO EN SINT MAARTEN
MAANDAG 20 SEPTEMBER 2021 EN TOT NADER ORDER:

VALUTA	BANKPAPIER	WISSELS, CHEQUES, ENZ.	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.82
JAPANESE YEN (per JPY.10.000)	162.15	163.01	165.45
ENG. PND STERLING . FRANCES (per CHF. 100)	2.36	2.42	2.50
CAN. DOLLAR	191.18	191.90	194.63
EURO (per EUR. 100)	1.36	1.38	1.42
AR. FLORIN (per AWG.100)	206.64	208.53	212.73
	98.00	100.00	1=101.20* 2=101.00*

Voor bedragen tot en met NAf. 25.000

Ingevolge artikel 9 lid 8 van het Centrale Bank-Statuut voor Curaçao en Sint Maarten stelt de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten de koersen vast voor het deviezenverkeer:

Beleningsrente:	1.00%
Verplichte Reserve:	19.000%
Reserve Periode:	16 Sep 2021 – 17 Oct 2021

Op basis van het Landsbesluit wettelijke rente (PB. 2000, nr. 162) is de wettelijke rente als volgt:
1 januari - 30 juni 2021 3.00%
1 juli - 31 december 2021 3.00%

*1 = voor bankpapier *2 = voor overboekingen en bankcheques

VOORUITBLIK op de beursweek

Beursweek staat vooral in teken van rentebesluit Fed

AMSTERDAM — Beleggers richten zich in de nieuwe beursweek vooral op het rentebesluit van de Federal Reserve. De Amerikaanse inflatie is in augustus wat lager uitgevallen dan verwacht. De lagere inflatie biedt de Federal Reserve mogelijk speelruimte om de coronasteunpakketten nog niet direct af te bouwen. Verder gaat de aandacht uit naar nieuwe macro-economische cijfers en de verdere ontwikkelingen rond corona. Er staan amper bedrijfsresultaten op de agenda.

De Amerikaanse koepel van centrale banken gaf eerder aan nog dit jaar te willen beginnen met het afbouwen van de coronasteunpakketten. De inflatie speelt een belangrijke rol bij het beleid van de Fed. De centrale bank heeft tot dusver gezegd dat de hoge inflatie waarschijnlijk van tijdelijke aard is vanwege het sterke economische herstel van de pandemie.

Ook de Turkse centrale bank neemt deze week een rentebesluit. De afgelopen vijf maanden zijn de rentetarieven niet aangepast. Door de oplopende inflatie zagen beleidsmakers weinig ruimte voor een verlaging van de leenkosten, waar president Recep Tayyip Erdogan wel continu op aandringt.

Prinsjesdag

In Nederland gaat de aandacht komende week onder meer uit naar Prinsjesdag. Vrijdag lekte al uit dat het iets beter gaat met de Nederlandse economie dan gedacht. De economie groeit dit jaar waarschijnlijk met 3,9 procent, schreef RTL Nieuws. Voor volgend jaar wordt een groei van 3,5 procent verwacht.

Het Amerikaanse sportartikelenmerk Nike is een van de weinige bedrijven die de komende week met cijfers komt. Nike maakt donderdag bekend of het de goede resultaten van het voorgaande kwartaal een vervolg kan geven. Er werd toen een nettowinst behaald van 1,5 miljard dollar. Op de Amsterdamse beurs komt biotechnoloog Vivoryon met een cijferupdate.

Marktonderzoeker Markit komt deze week met een reeks inkoopmanagersindexen voor verschillende Europese landen, de eurozone, Japan en de Verenigde Staten over de maand augustus. Die graadmeters geven de economische bedrijvigheid in bijvoorbeeld de industrie aan.

NEW YORK				AMSTERDAM			
	20-Sep				20-Sep		
DOW JONES	34,075.10	-1.47%	AEX	778.57	-1.38%		
S&P 500 INDEX	4,361.11	-1.62%	ARCELORMITTAL	25.36	-6.82%		
NASDAQ	14,732.05	-2.07%	AEGON NV	4.03	-3.47%		
AMAZON.COM INC	3,359.96	-2.96%	KONINKLUKE AHOL	28.17	-0.49%		
APPLE INC	143.06	-2.06%	AKZO NOBEL	97.02	-1.94%		
BAIDU INC-SP ADR	155.63	-4.06%	ASML HOLDING NV	718.00	-1.76%		
BERKSHIRE HATH-B	272.83	-1.42%	DSM (KONIN)	183.65	-0.41%		
BOEING CO/THE	210.86	-1.17%	HAL TRUST	150.20	-1.31%		
CITIGROUP INC	66.99	-4.25%	HEINEKEN NV	90.24	-0.20%		
COCA-COLA CO	54.34	-0.19%	ING GROEP NV	11.28	-3.56%		
COSTCO WHOLESALE	455.48	-0.88%	KPN (KONIN) NV	2.74	-0.76%		
WALT DISNEY CO	179.45	-2.19%	KONINKLUKE PHIL	39.92	-0.21%		
3D SYSTEMS CORP	27.93	-6.90%	RANDSTAD NV	58.98	-1.07%		
EBAY INC	71.51	-3.51%	ROYAL DUTCH SHA	16.94	-1.41%		
FACEBOOK INC-A	355.14	-2.63%	TOMTOM NV	6.93	-0.57%		
GENERAL ELECTRIC	99.37	-1.09%	TOTALENERGIES SE	37.88	-1.33%		
ALPHABET INC-A	2,758.44	-2.04%	UNILEVER PLC	46.58	-1.35%		
HP INC	27.13	-2.01%	W.P. STEWART HOL	842.31	-1.10%		
HOME DEPOT INC	333.70	-0.59%	SCOTIA FUNDS		17-Sep		
INTEL CORP	53.25	-1.86%	MONEY MARKET	13.5994	0.01%		
JOHNSON&JOHNSON	164.66	-0.05%	US DOLLAR BOND	3.0111	-0.02%		
MICROSOFT CORP	294.41	-1.82%	GLOBAL EQUITY	3.7058	8.46%		
PROCTER & GAMBLE	144.06	-0.19%	US EQUITY	21.5683	11.09%		
ROYAL DUTCH-ADR	39.71	-1.61%	CANADIAN EQUITY	3.4462	15.61%		
STARBUCKS CORP	112.07	-1.18%	FUNDS		17-Sep		
TWITTER INC	60.28	-3.51%	BSF DEFENSIVE	126.67	-0.14%		
WALMART INC	144.06	-0.46%	BSF CONSERVATIVE	120.76	-0.20%		
EXCHANGE TRADED FUND				20-Sep			
ALERIAN MLP - AMLP	31.57	-2.77%	BSF MODERATE	154.41	-0.24%		
ISH GBL HY BD - GHYG	50.45	-0.12%	BSF AGGRESSIVE	185.66	-0.27%		
ISH IBOXXX HY BD - HYG	87.70	-0.34%	BGF MULTI ASSET INC	10.40	-0.10%		
ISH SELECT DIV - DIVY	114.54	-1.57%	BGF GBL ALLOCATION	77.26	-0.08%		
ISH MSCI EMTK - EEM	50.22	-2.25%	BGF US CORE BOND	18.09	-0.17%		
ISH MSCI PAC - EPP	48.53	-2.53%	BGF FIX INC GBL OP	15.80	0.00%		
ISH RUSSELL - IWV	258.60	-1.53%	BGF USD HI YIELD BND	39.27	-0.06%		
				CURRENCIES		20-Sep	
ISH S&P 500 - SPY	75.77	-1.84%	YENUSD	109.4800	-0.41%		
ISH EUROPE - IEV	52.69	-1.81%	EURUSD	1.1733	0.07%		
INVESCO QQQ TRUS	365.90	-2.12%	CANUSD	1.2809	0.35%		
INVESCO DB COMMO	19.33	-0.97%	GBPUSD	1.3674	-0.49%		
SPDR S&P INT DIV-DWX	38.43	-1.53%	COMMODITIES		20-Sep		
SPDR S&P MID 400	479.49	-1.53%	OIL WTI	70.93	-1.45%		
SPDR S&P 600 SMA	92.77	-2.17%	GOLD	1765.97	0.66%		
VANGUARD REIT - VNQ	106.21	-0.18%	SILVER	22.41	0.12%		
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	63.74	-1.64%	WHEAT	698.50	-1.45%		
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel.466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	—Oranjestad—		— Mortuaries —	
Brandweer	911	Ambulance	582-1234	Ad Patres	584-2299
Politie O'stad	102	BGD Oranjestad	527-2782	Aurora	588-6699
Politie San Nicolaas	104	Veterinaire Kliniek	582-1720	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Politie St.Cruz	105	Animal Shelter	582-1623	Royal Funeral Home	582-0000
Politie Noord	107				
Telefon pa Hubentud	131	— San Nicolaas—		— Stichtingen —	
Kustwacht	913	Ambulance	584-5050	Fundacion Anti-Droga Aruba	
Tipline Politie	11141	Centro Medico	524-8833	(FADA)	583-2999
Ziekenhuis	527-4000	BGD San Nicolaas	527-2782	Fundacion Respetami	582-4433
Dierenarts	585-0400	Serlimar	584-5080	Zwanger? Fundacion	
Elmar centraal	523-7100			CIZKA	583-0331
Elmar storing	523-7147	— Botica —		Fundacion Diabetico	592-4321
WEB Aruba	525-4600	4 Centro Medico	584-5794	Arubano	566-5045
SETAR	525-1000	Aloë	584-4606	Twelve Step Meeting	
Taxi (TAS)	587-5900	Central	585-1965	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Taxi (ATT&T)	582-2010	Dakota	588-7364	Fundacion Amor Pa	568-4739
Taxi (PTS)	588-0035	Del Pueblo	582-1253	Prohimo	564-8849
Taxi (Diamond)	587-2300	Eagle	640-8443 ext 101	NA Acceptance Group	565-7500
Kankerbestrijding	582-0412	Kibrahacha	583-4908	Fundacion Centro	
Stichting SAMBA	582-0903	Maria	6408443 ext 301	Ecologico Aruba	562-8984
		Noord	6408443 ext 201	Bureau Sostenemi Misbruik	
		Oduber	582-1780	en mishandeling tegen	
		Paradera	588-6638	minderjarigen	588-1010
		San Lucas	584-5119	Fundacion C.V.A. voorkomen	
		San Nicolaas	584-8186	en zorg voor stroke	567-7004
		Santa Anna	586-8181	Sociaal Psychiatrische Dienst (SPD) 24	
		Santa Cruz	585-8028	uur per dag bereikbaar:	
		Seroe Preto	6408443 ext 401		
		Trupiaal	583-8560	522-4249 van 07.30 t/m 16.30 uur	
				592-4400 van 17.00 t/m 07.00 uur	

ZO GROEIEN JOUW STEKJES ALS EEN TIERELIER

Stekken is de nieuwe nationale hobby en daardoor lijkt het iedereen allemaal wel heel makkelijk af te gaan. Blijf jij met een paar zielige kale sprietten zitten of is er in de verste verte geen nieuwe wortel of teken van leven te zien, dan kun je vast wat groeitips voor jouw stekjes gebruiken.

Er zijn verschillende manieren om te stekken, zo vindt de ene stek het heerlijk om in het water te wortelen en is dat bij vetplanten juist niet het geval. Bovendien heb je bij de ene plant aan een blaadje al genoeg en bij de andere plant heb je een grotere stengel nodig. Kies wel altijd een sterke, volwassen plant uit om te stekken, niet eentje die nog maar net staat. Voor elke kamerplant de manier van stekken beschrijven is bijna onmogelijk, maar we sommen een paar populaire planten en feitjes hieronder op:

In de regel heb je bij vetplanten, zoals de cactus, aloë vera en sansevieria maar een klein stukje van de plant nodig. Vaak is een blaadje afsnijden al genoeg. Doe dit altijd met een schoon en scherp mes, zodat je de plant niet al te veel beschadigt. Daarna laat je de ‘wond’ een dag of twee opdrogen op een stukje keukenpapier en leg je het stekje vervolgens in of op de potgrond. En dan? Heel veel geduld hebben!

Planten die zelf luchtwortels – dit zijn die lange, bruine slingers aan de plant – produceren, zoals de monstera, zijn het makkelijkste te stekken. Je snijdt net onder de luchtwortel een stuk van de plant af en zet daarna de stek op water. Het is niet alleen decoratief, je kunt zo ook goed zien hoe het wortelen verloopt.

Dan zijn er nog al die kamerplanten die geen vetplant zijn, maar ook geen luchtwortels hebben. Van deze planten snijd je een stukje stengel van 10 tot 15 centimeter af en haal daar de onderste bladeren vanaf. Zo kan de stek zich concentreren op nieuwe wortels in plaats van nog steeds al die

bladeren te moeten voeden. Vul een vaas of glas met water en zet daar de stek in. Het wortelen begint meestal na een week of drie. Dit doe je bijvoorbeeld bij de pannenkoekplant (een heel makkelijk!), philodendron, graslelie, anthurium en geranium.

Kaseffect
Je kunt de stekjes op water of in de grond nog een extra steuntje in de rug geven door ze een kas te geven. Dit kan met een kweekkas voor kamerplanten, maar je kunt het ook eenvoudig zelf nabootsen door er een plastic zakje overheen te plaatsen. Laat de boel wel af en toe even luchten.

Water verschenken
Laat stekjes op water niet te lang op hetzelfde water staan. Je zult zien dat de de stek ook water opneemt, dus als je ziet dat er nog een restje water blijft staan, gooi dit dan weg, spoel het even om en vul het glas of de vaas met nieuw water. De stek zal je dankbaar zijn!

Op tijd in de grond
Wanneer de eerste wortels verschijnen en je uitgejuicht bent, dan rijst meestal de volgende vraag: wanneer gaat de stek de grond in? Houd voor de meeste stekjes aan dat de wortels minstens 5 centimeter lang moeten zijn. Tien centimeter kan ook nog, maar dan is het zaak om het plantje te gaan verhuizen. Vind je het trouwens een prachtig gezicht, dat hele wortelstelsel in een transparante vaas of fles? Dan kun je ‘m natuurlijk ook gewoon laten zitten, al zal de plant dan niet veel meer gaan groeien.

Geduld
Een van de belangrijkste groeitips voor stekjes is niet voor iedereen de mak-

kelijkste: je hebt soms een lange adem nodig. Bij sommige stekken denk je dat het niet meer van gaat komen en dan toch, ineens, is het zover. Sommige planten hebben nu eenmaal tijd nodig om op stoom te komen en zijn van zichzelf ook niet van die enorme groeiers. Dit geldt vaak voor de vetplanten bijvoorbeeld. Maar kun je het opbrengen, dan zul je uiteindelijk worden beloond met een nieuw lid van de plantenfamilie.

5 stektips van Mama Botanica
1. Niet elke plant stek je op dezelfde manier. Van sommige planten heb je enkel een blad nodig voor een paar mooie stekken, terwijl je bij een andere ook een stuk van de hoofdstam

nodig hebt. Het is dus belangrijk dat je eerst uitzoekt hoe je jouw specifieke plant kunt stekken. Tip: in Stek je plant zit een stekjesgids waarin je van veertig verschillende planten de meest effectieve manier kunt terugvinden.
2. Gebruik een scherp mes en maak deze goed schoon voordat je in de plant snijdt of knipt. Zo voorkom je dat bacteriën verspreiden en krijgen je stekjes een goede start.
3. Maak je stekjes nooit te groot. Als er nog heel veel bladeren aan zitten, gaat er veel energie naar het onderhouden van het blad, terwijl je eigenlijk wilt dat de energie gaat naar de groei van nieuwe wortels. Gemiddeld zijn drie tot vier bladeren ruim voldoende, maar bij

een grote Monstera kun je beter een stek maken met een enkel blad.
4. Stekjes hebben licht nodig maar zet ze nooit in de volle zon. Door de warmte en de intensiteit van het licht kunnen de stekken te veel vocht verliezen terwijl het nog geen wortels heeft om dat vocht weer op te nemen. Een plek in indirect licht is daarom perfect.
5. Experimenteer met het stekken op water en het stekken in de grond. Bij veel planten zijn beide methodes mogelijk. Zet ze op water, dan zie je goed hoe de wortels zich ontwikkelen, wat ook nog eens een mooi gezicht is. Planten die beter in grond wortelen zijn onder andere cactussen en vetplanten.

Het weer

DINSdag			
21 SEPTEMBER 2021			
Gedeeltelijk bewolkt met wind uit het Oost tussen 20 en 30 km/u.			
Max Temp. 32°	Voelt Als 37°	Wind 20 km/u	Bewolking 11%
Zonsopgang 06:29	Zonsondergang 18:37	UV index 10 v/d 10	

DINSdagAVOND			
Gedeeltelijk bewolkt met wind uit het Oost tussen 17 en 30 km/u.			
Min Temp. 28°	Voelt Als 31°	Wind 17 km/u	Bewolking 40%
Maansopgang 19:22	Maansondergang 07:46		

Huisartsen & Apotheken

Dienstdoende huisartsen	Dienstdoende apotheken
Huisarts nachtdienst - Oranjestad	Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580	Botica Aloë 584-4606
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas	Apotheek nachtdienst Oranjestad
Centro Medico San Nicolaas	Botica Kibrahacha 583-4908
20 Sept. 2021 - Dr. Ramautar	

Oplossing sudoku 20 september

4	9	7	6	5	1	8	2	3
8	6	1	9	3	2	7	5	4
5	3	2	8	7	4	9	1	6
6	7	4	5	9	3	1	8	2
1	5	9	2	6	8	3	4	7
3	2	8	4	1	7	6	9	5
9	1	5	3	4	6	2	7	8
7	8	6	1	2	5	4	3	9
2	4	3	7	8	9	5	6	1

BVN			
15:05	NOS Journaal	05:20	Tijd voor MAX
15:20	Fryslân DOK	06:05	NOS Journaal
15:50	Blauw Bloed	06:20	BinnensteBuiten
16:25	Sesamstraat	06:45	EenVandaag
16:40	Sesamstraat 10 voor...	07:15	Khalid & Sophie
16:55	Kindertijd	08:00	NOS Journaal
17:00	NOS Jeugdjournaal	08:25	Weerbericht Europa/Afrika
17:20	Tijd voor MAX	08:30	Brieven aan de rest van Spanje
18:05	NOS Journaal	09:15	Radar
18:20	BinnensteBuiten	10:00	Nieuwsuur
18:45	EenVandaag	10:40	Weerbericht Amerika/Caribiën
19:15	Khalid & Sophie	10:45	Op1
20:00	NOS Journaal	11:40	2Doc Kort
20:25	Weerbericht Europa/Afrika	12:00	NOS Journaal
20:30	Brieven aan de rest van Spanje	12:20	NOS Journaal
21:15	Radar	12:30	NOS Prinsjesdag 2021
22:00	Nieuwsuur	15:45	In de voetsporen van de Wederopbouw
22:40	Weerbericht Amerika/Caribiën	16:30	Sesamstraat
22:45	Op1	16:45	Sesamstraat 10 voor...
23:40	2Doc Kort	16:57	Willem Wever flits
		17:00	NOS Jeugdjournaal
dinsdag 21 september		17:20	Tijd voor MAX
00:00	NOS Journaal	18:05	NOS Journaal
00:15	Goedemorgen Nederland	18:20	BinnensteBuiten
00:35	Nederland in Beweging	18:45	EenVandaag
00:50	Kook mee met MAX	19:15	Khalid & Sophie
01:05	NOS Journaal	20:00	NOS Journaal
01:20	Onder 1 Dak	20:25	Weerbericht Europa/Afrika
02:10	NOS Journaal	20:30	Denkend aan Holland
02:20	Typisch Leiden	21:10	College Tour
02:45	Noord-Zuid-Oost-West	21:55	Nieuwsuur
03:05	NOS Journaal	22:30	Weerbericht Amerika/Caribiën
03:20	Fryslân DOK	22:35	Opsporing Verzocht
03:50	Blauw Bloed	22:40	Op1
04:25	Sesamstraat	23:35	NOS Studio Sport Eredivisie
04:40	Sesamstraat 10 voor...		
04:55	Kindertijd		
05:00	NOS Jeugdjournaal		

COLOFON	
Uitgeverij: Amigoe Aruba N.V. Amigoe op School Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Administratie Amigoe Krant: Rushilene Leijez admiranruba@amigoe.com
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Incasso Abonnement: Zulaika Kelly incassoaruba@amigoe.com
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Nadine Salas Bobby Spier Carina Weaver Jan Jager arubaredactie@amigoe.com	Distributie en klachten over bezorging: Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com
Advertentie verkoop Amigoe Krant: Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
Amigoe op School: Tiziana La Torre aosaruba@amigoe.com	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 2:00 pm
	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

Elke naam op Holocaustmonument is een monument op zich

AMSTERDAM — Koning Willem-Alexander heeft in Amsterdam het Holocaust Namenmonument onthuld. Ruim 75 jaar na de Tweede Wereldoorlog zijn daar de namen, geboortedata en leeftijden bij overlijden te vinden van ruim 102.000 Nederlandse slachtoffers van de Holocaust, zowel Joden als Sinti en Roma. Demissionair premier Mark Rutte vindt het Namenmonument een eerbetoon aan ieder slachtoffer persoonlijk, 'met elke naam als een monument op zichzelf, een gedenkplek voor ieder individu, voor ieder levensverhaal'.

"Dit monument zegt 102.163 keer: nee, wij vergeten jullie niet. Nee, wij staan niet toe dat jullie naam wordt uitgewist. Nee, het kwaad heeft niet het laatste woord", zei Rutte gisteren bij de onthulling van het monument. Het Namenmonument dwingt volgens hem 'tot rekenschap' over bijvoorbeeld de 'kille ont-

Foto: Shutterstock

vangst van de kleine groep die wel uit de hel terugkeerde, een zwarte bladzijde in de geschiedenis van ons land'. En ook in onze tijd is antisemitisme nooit ver weg, aldus Rutte. "Dit monument zegt, nee schreeuwt: wees waakzaam." Burgemeester Femke Halsema van Amsterdam stelde

dat Amsterdam tijdens en na de bezetting 'ernstig tekortgeschoten' is in de bescherming en behandeling van 'onze Joodse inwoners'. "Zoals we allemaal weten, leefden er aan het begin van de bezetting 140.000 Joden in Nederland, 80.000 van hen woonden in Amsterdam.

Slechts 15.000 hebben de Shoah overleefd: 65.000 Amsterdamse Joden zijn nooit meer teruggekeerd."

Vesting

En: "De in steen gebeitelde namen, deze muren, staan als een vesting tussen ons en het vergeten. In onze hoofd-

stad, wonen nu voorgoed de namen van hen die er niet mochten zijn. Van hen die met miljoenen anderen uit de herinnering van ons continent en van de wereld moesten worden gewist. Hier kunnen wij hen bezoeken. Hier laten wij onze vingers langs de stenen glijden, noemen wij hun namen en denken wij hun levens."

Het Namenmonument staat aan de Weesperstraat, in de voormalige Jodenbuurt, en is ontworpen door de Pools-Joods-Amerikaanse architect Daniel Libeskind. De financiering van het monument heeft 15 miljoen euro gekost en is mede mogelijk gemaakt door het adopteren van de stenen. Iedereen kan voor 50 euro een naam adopteren. Tot nu toe zijn tussen de 70.000 en 80.000 geadopteerd en er komen nog altijd verzoeken binnen.

Aantal coronagevallen rond Grand Prix in Zandvoort iets opgelopen

HAARLEM — Zeker 95 bezoekers van de Dutch Grand Prix op Zandvoort zijn positief getest op het coronavirus. Het aantal bevestigde besmettingen is iets opgelopen sinds eind vorige week, toen de GGD Kennemerland 91 gevallen meldde.

De Grand Prix was iets meer dan twee weken geleden, op zondag 5 september. Het duurt gemiddeld ongeveer vijf dagen na de besmetting voordat mensen klachten krijgen, maar het kan in uitzonderlijke gevallen twee weken duren.

Het daadwerkelijke aantal besmettingen rond de race kan iets hoger liggen. Misschien hebben toeschouwers met een positieve zelftest dit niet gemeld. Het kan ook zijn dat mensen geen coro-

naklachten hebben gekregen en zich daarom niet hebben laten testen. Daarnaast sluit de GGD Kennemerland niet uit dat er in de komende dagen nog wat positieve tests doorgegeven worden.

Ongeveer helft was besmettelijk

Van de 95 tot nu toe positief geteste mensen was ongeveer de helft besmettelijk op het moment dat ze op het circuit rondliepen. Dit betekent dat ze kort voor de Grand Prix het virus hebben

opgelopen. Om toegang te krijgen tot een circuit moesten de bezoekers laten zien dat ze negatief getest waren, gevaccineerd waren, of genezen waren van een eerdere coronabesmetting. Het is niet bekend hoeveel van hen een coronatest hebben laten doen. Bij deze mensen zou het kunnen zijn dat de besmetting ten tijde van de test zo pril was dat de test de virusdeeltjes nog niet kon oppikken.

De andere helft van de positief geteste mensen was bij de race nog niet besmettelijk. Misschien hebben ze op de tribune het coronavirus opgelopen, maar volgens de GGD kan dit ook ergens

anders in de dagen rond de race zijn gebeurd.

Deel volledig gevaccineerd

Van de positief geteste mensen waren twee op de drie volledig gevaccineerd of hersteld van een eerdere coronabesmetting, zegt de GGD.

De Formule 1 zelf heeft tijdens het raceweekende bijna 6700 coronatests uitgevoerd onder coureurs, monteurs en anderen rond de Grand Prix. Dit bracht zestien besmettingen aan het licht. Onder hen was coureur Kimi Räikkönen, die daardoor de races op Zandvoort en in Italië miste. Die zestien positieve tests zijn niet meegenomen in de cijfers van de GGD.

Vaticaan eist vanaf oktober coronapas bij bezoek

VATICAN-STAD — Voor toegang tot Vaticaan-Stad is vanaf 1 oktober een coronapas verplicht. Elke inwoner, werknemer of bezoeker moet dan de pas laten zien die aantoonde of iemand is gevaccineerd, negatief getest of genezen van het coronavirus.

De EU-pas en andere buitenlandse certificaten zijn geldig, aldus het Vaticaan. De politie van het pause-

lijke staatje in Rome gaat controles uitvoeren.

Uitzondering wordt gemaakt als er gelovigen een mis of andere vieringen komen bijwonen in Vaticaan-Stad. Zij moeten wel de gezondheidsmaatregelen volgen.

Pfizer en BioNTech: Coronavaccin werkt ook bij 5- tot 11-jarigen

NEW YORK/MAINZ — Het coronavaccin van Pfizer en BioNTech kan ook aan kinderen van vijf tot en met elf jaar worden toegediend, zeggen de twee bedrijven na klinisch onderzoek. Het vaccin is niet schadelijk voor hun gezondheid en de proefpersonen maakten antilichamen aan, wat betekent dat het vaccin hun afweersysteem traint voor een echte besmetting.

Pfizer en BioNTech maakten de resultaten van de proeven vandaag bekend. Bijna 2300 kinderen kregen twee doses van elk 10 microgram van het vaccin. Dat is minder dan bij mensen van twaalf jaar en ouder. Zij krijgen 30 microgram per prik. Ondanks de lagere dosis maakten de kinderen van 11 jaar en jonger evenveel antistoffen

aan als 16- tot 25-jarigen. Bovendien waren de bijwerkingen mild.

"Deze onderzoeksresultaten vormen een sterke onderbouwing voor de aanvraag om ons vaccin goed te keuren voor kinderen van vijf tot en met elf jaar oud", laat Pfizer-topman Albert Bourla in een verklaring weten. Het bedrijf wil de aanvraag dan ook zo snel mogelijk voorleggen aan het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), de toezichthouder voor de Europese markt, en aan de Amerikaanse toezichthouder FDA.

Pfizer en BioNTech doen ook al onderzoek naar het effect van het vaccin bij kinderen van zes maanden tot vijf jaar. Die groep krijgt 3 microgram vaccin per prik, dus een tiende van de dosis die 12-plussers krijgen.

Urker jongeren zeggen sorry tegen Holocaust-overlevende

URK — Elf Urker jongeren die zich in nazikleding hadden gestoken, hebben excuses aangeboden aan de tachtigjarige Lous Steenhuis-Hoepelman, een overlevende van de Holocaust. De gemeente Urk en het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël (CIDI) melden dat de jongeren zaterdag in gesprek gingen met de Joodse vrouw die meerdere concentratiekampen heeft overleefd. Ook gaven de jongeren de vrouw een bos bloemen.

Steenhuis-Hoepelman had vorige week opgeroepen tot een gesprek met de jongeren, waarna de Urker geschiedsnisdocent Maarten Post de jongeren benaderde. In het gesprek vertelde Steenhuis de jongeren over haar persoonlijke ervaringen in de

oorlog. Zij heeft in de concentratiekampen Westerbork en Bergen-Belsen gezeten.

De jongeren gaan over een paar maanden op bezoek in Kamp Westerbork. Daar krijgen ze een rondleiding. Ook komt er nog een beslo-

ten bijeenkomst voor de ouders van de jongeren. Een kleine groep jongeren was vorig weekende gekleed in nazi-uniformen in Urk de straat opgegaan. Op de foto's die van de verkleedpartij zijn gemaakt, zijn ook meerdere vuurwapens te zien. Daarop heeft de politie in huizen van de betrokkenen naar wapens gezocht. In één van de woningen werd inderdaad een vuurwapen aangetroffen. De vermoedelijke eigenaar, een negentienjarige man uit Urk, werd vorige week aangehouden op verdenking van verboden wapenbezit.

Hoekstra: Gematigd optimistisch na formatieweekend met Remkes

HILVERSUM — CDA-leider Wopke Hoekstra is 'gematigd optimistisch' over de zoektocht naar een minderheidsvariant na een weekende met de formatieopstukken op een Hilversums landgoed. Hij sprak met VVD-leider Mark Rutte, D66-leider Sigrid Kaag en informateur Johan Remkes over een minderheidskabinet uit een combinatie van de drie partijen. "Zoveel smaken zijn er natuurlijk niet over", zegt Hoekstra hierover.

Eerder zei Hoekstra al dat zijn partij verantwoordelijkheid wil nemen. "Ik vind ook dat wij als CDA, maar wij eigenlijk allemaal, de verplichting hebben de opties die erover zijn te onderzoeken." Dat betekent overigens niet

dat de partijen sowieso met zijn drieën gaan onderhandelen over een minderheidskabinet. Er is nog meer tijd nodig, zeggen de partijleiders.

Toch waren het volgens informateur Johan Remkes

'uitstekende gesprekken' die hij dit weekende voerde met de partijleiders. Dat de drie partijen tot een samenwerking kunnen komen, is 'zeker' mogelijk, denkt de informateur.

Kaag denkt dat het overleg van dit weekende een 'goede basis' heeft gelegd voor verdere gesprekken. "Ik denk dat het kan", zegt Rutte over het vormen van een minderheidskabinet uit deze partijen. Er moet wel nog overlegd worden over de 'precieze vorm en de voorwaarden'.

EenVandaag: 61 procent geeft voorkeur aan nieuwe verkiezingen

Foto: Shutterstock

formatie vergroten'. Sommigen zouden met nieuwe verkiezingen op een andere partij stemmen.

Vertrouwen

De onvrede is volgens EenVandaag ook zichtbaar in het vertrouwen in Sigrid Kaag en Wopke Hoekstra. De lei-

ders van respectievelijk D66 en CDA krijgen het laagste vertrouwenscijfer van hun stemmers van alle partijen. 69 procent heeft vertrouwen in Kaag als leider, bij Hoekstra is dit 62 procent. In mei was dit voor Kaag 91 procent en voor Hoekstra 70 procent.

Aan het onderzoek, dat van 15 tot en met 20 september is gehouden, deden 19.834 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee voordat Kaag zich terugtrok als minister en 8200 daarna. Het Opiniepanel bestaat in totaal uit 70.000 leden.

Voor alle vragen en verzoeken om informatie, bel naar 582-4333

Amigoe di Aruba

Bezoek onze website

www.amigoe.com

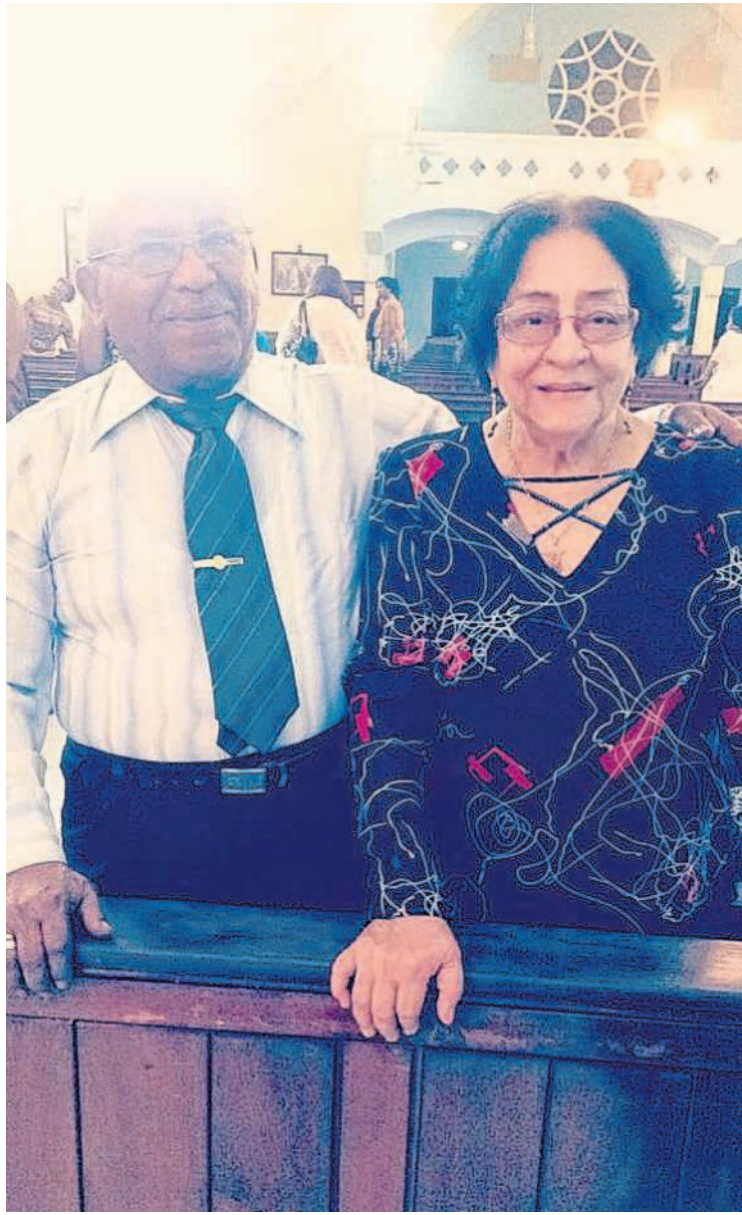
Meer geld voor onderzoek naar langdurige Covid

DEN HAAG — Het ministerie van Volksgezondheid maakt meer geld vrij om onderzoek te doen naar langdurige Covid, de verzamelaar voor de klachten waar sommige mensen die corona hebben gehad nog weken of maanden mee kampen. Dat schrijft coronaminister Hugo de Jonge in een brief aan de Tweede Kamer.

Mensen met 'Long Covid' hebben last van vermoeidheid, concentratieproblemen en kortademigheid. Eerder werd al 2,88 miljoen euro uitgetrokken voor onderzoek naar deze kwalen. Daar komt nu 7,8 miljoen euro bij. Het onderzoek dat al loopt is onder meer gericht op het in kaart brengen van de klachten, en hoeveel mensen er last van hebben. Ook is een onderzoek gestart naar het effect van vaccinatie op langdurige Covid.

Ook elders in de wereld lopen onderzoeken naar langdurige Covid. De Nederlandse studies worden aangemeld bij een internationale, centrale database zodat onderzoekers over de hele wereld van elkaars kennis gebruik kunnen maken.

70 jaar getrouwd

Echtpaar Emerenciana-Hart vierde gisteren het platinum huwelijk, oftewel zeventig jaar getrouwd. Uit het huwelijk van Alejandro 'Lan' Emerenciana en Cornelia 'Nea' zijn zes kinderen geboren, zestien kleinkinderen en vijftiengint achterkleinkinderen. Het koppel woont momenteel op Bonaire, na jarenlang op Aruba en Curaçao te hebben gewoond. Lan en Nea worden van harte gefeliciteerd door alle familie en kennissen vanuit zowel Aruba, Curaçao als Bonaire. De Amigoe wenst het paar nog vele jaren gelukkig samen.

Allereerste boek Van Kooten en De Bie wordt na halve eeuw herdrukt

Lachen is gezond, het allereerste boek dat Kees van Kooten en Wim de Bie samen schreven, wordt binnenkort herdrukt. Dat heeft Van Kooten zaterdag bekendgemaakt in het programma De Taalstaat op NPO Radio 1. Het boek werd ruim vijftig jaar geleden gedrukt in een oplage van 2500 exemplaren en werd nooit meer herdrukt.

Het boekje is een verzameling van losse verhalen en ideetjes, stelt Van Kooten. In de bundel komen al bepaalde thema's en onderwerpen aan bod die in het latere

werk van het duo veel succes oogstten, zoals de Klisjeemannetjes en Treiter trends.

Van Kooten en De Bie zijn recentelijk uitgeroepen tot het allerbeste duo uit de Nederlandse televisiegeschiedenis. Zeven van de negen juryleden zetten de twee op de eerste plek. Het Haagse cabaretduo maakte bijna dertig jaar programma's voor de VPRO, zoals Het Simplisties Verbond, Keek op de Week en Krasse Knarren. Behalve tv-programma's maakte het duo ook een aantal langspeelplaten met sketches.

Schaakmat dreigt voor Netflix

Schaaklegende Nona Gaprindashvili uit het Sovjettijdperk dreigt Netflix schaakmat te geven. Ze heeft dit bedrijf aangeklaagd wegens smaad. Ze eist 5 miljoen dollar over haar afbeelding in de serie 'The Queen's Gambit'. Ook stoort ze zich aan een regel in de finale van deze hitshow die ze als 'grof seksistisch en kleinerend' vindt.

"Het enige ongewone aan haar is eigenlijk haar geslacht, en zelfs dat is niet uniek in Rusland", zegt een omroeper van een schaaktoernooi in de laatste aflevering van de show, terwijl de camera draait naar een vrouw die naar de wedstrijd kijkt. "Er is Nona Gaprindashvili, maar zij is de vrouwelijke wereldkampioen en heeft nog nooit mannen ontmoet."

De echte Gaprindashvili, een tachtigjarige vrouw uit de voormalige Sovjetrepubliek Georgië, was de eerste vrouw die een grootmeester werd genoemd. En ze nam het gedurende haar carrière op tegen tientallen mannen.

In 1968, het jaar waarin de fictieve aflevering zich afspeelde, had Gaprindashvili zelfs geconcurrerd met ten minste 59 mannelijke schakers. Ook tegen 28 van hen tegelijkertijd in één spel, oftewel in een simultance, waaronder ten minste tien grootmeesters van die tijd.

Gaprindashvili's team zegt dat de zin een 'verwoestende leugen was, die haar prestaties voor een publiek van vele miljoenen ondermijnde en vernederde.' De rechtszaak is donderdag aangespannen bij de federale rechtbank in Los Angeles.

In de rechtszaak eist Gaprindashvili ten minste 5 miljoen dollar aan schadevergoeding voor laster en 'vals lichtinvasie van privacy', evenals een extra 75.000 dollar voor gemiste zakelijke kansen.

'The Queen's Gambit' won eerder dit jaar twee Golden Globes en leverde achttien Emmy-nominaties op. Het was zo succesvol dat er nu plannen zijn om er een musical van te maken. De show is gebaseerd op de roman van Walter Tevis uit 1983.

Mensen

1e geaccrediteerde docent digitalisering

Rayla Pikeri rondde kort geleden haar studie aan Walden University af als specialist in het geven van digitale lessen. Pikeri is verbonden aan de Inter Continental University of Curaçao (ICUC).

Walden University is internationaal bekend vanwege de online studies die het instituut aanbiedt. In 1970 werd de universiteit opgericht met als doel de toegankelijkheid voor meer groepen tot een universitaire studie te bevorderen, onderwijsinnovatie, en het

aanbieden van complete programma's via onderwijs op afstand. Walden is één van de weinige universiteiten die een Post Master degree voor Online Teaching in het hoger onderwijs aanbiedt. Deze biedt een diepere ontwikkeling en inzicht in hoe een volwassene leert, welke methoden het meest geschikt zijn en welke passen bij de individuele persoon.

Met de door Pikeri verworven kennis is ICUC nog beter uitgerust voor het aanbieden van lessen op een hybride manier, dus zowel in de klas als online en het verder ontwikkelen daarvan. Online lesgeven is geen copy/paste van een frontale les. Bij het volgen van online lessen is belangrijk hoe de docent zich manifesteert, de intrinsieke motivatie bij de student zelf en het beheersen van de technologische materie, zo wijzen studies uit.

ICUC gaat verder contact opnemen met het departement van onderwijs over het aanbieden van bijscholingscursussen voor docenten en onderwijsfunctionarissen van het middelbaar onderwijs om het gebruik van de digitale middelen te optimaliseren.

Voetgangers nemen Champs-Elysees

Vele duizenden Parijzenaars slenterden gisteren over de Champs-Élysées, nu de jaarlijkse autovrije dag het meeste verkeer uit de doorgaans drukke straten van de

Franse hoofdstad heeft geweerd. Zo konden voetgangers op de beroemdste avenue van Parijs de onlangs door de kunstenaar Christo in zilver-blauwe stof ingepakte Arc de Triomphe van nabij bewonderen, ongehinderd door toeterende auto's.

Ook andere wegen in de hoofdstad waren gisteren gevuld met wandelaars en fietsers, hoewel bussen, taxi's

Rouwende vrouw weggestuurd

"Je bent een 'fake b****', zei Jasmine Parsad op de begrafenis van haar zus Ariyanna tegen een vrouw. De gebeurtenis werd opgenomen en de video op TikTok geplaatst. De video die vorige week werd gepost, laat zien hoe Parsad de vrouw vertelt dat ze een 'fake b****' is die haar zus geld verschuldigd is én iemand die haar zus niet mocht. Ze beweert ook nog dat de vrouw 'automatisch gediskwalificeerd' is, omdat ze niet heeft gedoneerd aan de begrafenis.

"Je kunt de kamer verlaten, ja, doe, doe, wees nu niet verrast." De zus ondertitelde de video met de boodschap 'Ik hoop dat ik je de beste begrafenisbaby heb gegeven', samen met de uitdrukking 'vlieg hoog' en een duifemoji.

Parsad zei naderhand dat ze haar zus een begrafenis wilde geven met de 'touch' van begrafenisnissen die te zien waren in het populaire tv-drama 'Pretty Little Liars', meldt de Daily Dot. Haar TikTok is sindsdien viraal gegaan met 15 miljoen views en 3,1 miljoen likes. De achttienjarige Ariyanna

en inwoners die auto's nodig hebben voor essentiële verplaatsingen nog steeds enkele straten konden gebruiken. Parijs hield in 2015 zijn eerste autoloze dag, hoewel destijds slechts in een enkele zone. In 2017 werd het initiatief uitgebreid naar andere wijken binnen de stadsgrenzen. Voor de burgemeester van Parijs, Anne Hidalgo, past het jaarlijkse evenement in haar beleid om autobedrijf in de stad terug te brengen en luchtvervuiling te verminderen.

De progressieve burgemeester, kandidaat namens de Socialistische Partij voor de presidentsverkiezingen van volgend jaar, heeft ook de snelheidslimiet in de meeste straten van de stad verlaagd van 50 tot 30 kilometer per uur.

Ook heeft Hidalgo enkele drukke wegen langs de rivier de Seine autovrij gemaakt en in grote delen van de stad fietspaden aangelegd.

RuPaul schrijft Emmy-geschiedenis

De legendarische televisiefiguur RuPaul Charles schreef gisteren geschiedenis met zijn elfde Emmy's de meest bekroonde acteur van kleur in de geschiedenis van deze show te worden. De vorige recordhouder was cameraman Donald A. Morgan, volgens Los Angeles Times. De laatste prijs kwam voor het dertiende seizoen van 'RuPaul's Drag Race', dat de eer opeiste voor het beste reality-competitieprogramma. In een gesprek met 'SNL'-artiest Bowen Yang voor LA Times voorafgaand aan de ceremonie, zei de gastheer en uitvoerend producent dat de mogelijkheid om geschiedenis te schrijven zinvol was.

"Ik heb alle littekens van een carrière in de showbusiness om je te laten zien", zei hij. "Eigenlijk klom ik het podium op, de eerste keer voor geld, in 1982, en ik doe het

sindsdien. Het is een lange, moeilijke weg geweest, maar ik heb van elke minuut genoten."

Zes van RuPaul's overwinningen waren voor een uitstekende gastheer voor een reality- of competitieprogramma, waarvan de laatste werd gewonnen tijdens de Creative Arts Emmy's van afgelopen week. In zijn dankwoord bedankte RuPaul degenen die naar hun show gaan en 'hun verhalen over moed' delen.

Hebt u iets leuks voor de mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden?

Wij plaatsen het graag op de mensen-pagina.

Stuur uw informatie
(kort en bondig, liefst met foto) naar:
o.v.v. "mensen".

De Cock in Guinness Book of Records

De boekenreeks over rechercheur Jurriaan de Cock is opgenomen in de nieuwe editie van het Guinness Book of Records. De serie, die inmiddels 89 delen beslaat, is de langstlopende detective-reeks met dezelfde hoofdpersoon ter wereld. Dat maakte schrijver Peter Römer zaterdag bekend in het radioprogramma 'De Taalstaat' op NPO Radio 1.

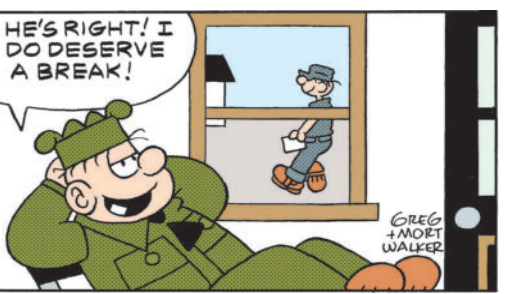
Römer nam de serie over toen de oorspronkelijke schrijver, Appie Baantjer, in 2010 overleed. Baantjer schreef het eerste boek over

De Cock, Een strop voor Bobby, in 1964. Het 89e boek, De Cock en de eenzame dood, verscheen recent. Römer is bezig met het negentigste deel in de reeks. Er zijn meer dan zeven miljoen exemplaren van de De Cock-boeken verkocht.

Behalve in de romans werd De Cock de afgelopen decennia ook vereeuwigd in een succesvolle serie, een bioscoopfilm en diverse toneelstukken. In de oude televisieserie Baantjer speelde Piet Römer, vader van Peter Römer, jarenlang de hoofdrol.

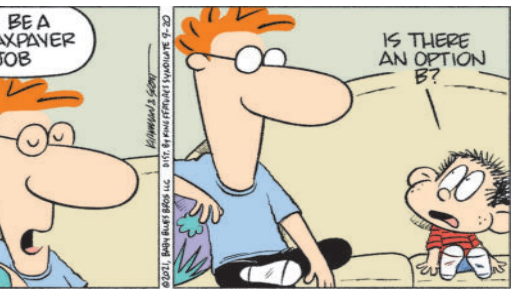
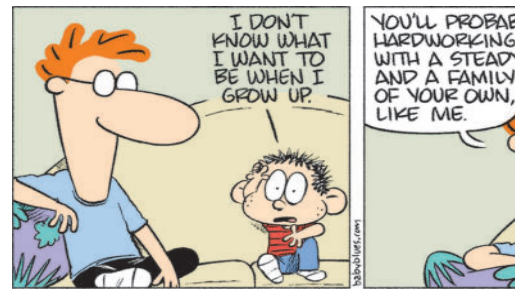
Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Feyenoord beëindigt op pijnlijke wijze ongeslagen reeks PSV

EINDHOVEN — PSV is de koppositie in de Eredivisie kwijtgeraakt aan Ajax. De Eindhovenaren verspeelden tegen Feyenoord op pijnlijke wijze de eerste punten van het seizoen: 0-4. Jens Toornstra (twee keer), Bryan Linssen en Cyriel Dessers maakten de doelpunten voor de Rotterdammers, die nu net zoveel verliespunten als PSV hebben. Ajax staat 1 punt voor op PSV.

PSV won in september 2017 voor het laatst in eigen stadion van Feyenoord (1-0). De drie edities daarna eindigden allemaal in 1-1. In De Kuip was Feyenoord de voorbije seizoenen PSV vaak de baas. PSV startte gisteren opnieuw als favoriet, maar al vrij snel werd duidelijk dat ze weer een moeilijke middag tegemoet zouden gaan.

Feyenoord-trainer Arne Slot liet Linssen buiten het basisteam en koos voor Guus Til als spits, ondersteund door buitenspelers Alireza Jahanbakhsh en Luis Sinisterra. Jens Toornstra speelde daar op het middenveld kort achter. Feyenoord liet het spel aan PSV en probeerde na het veroveren van de bal snel om te schakelen. De thuisploeg had moeite met het vinden van de ruimtes en het creëren van kansen. Feyenoord speelde degelijk, hield PSV vrij ver van het doel af en gaf voor rust maar één echte kans weg.

Feyenoord na de 4-0 overwinning

Cody Gakpo schoot na een individuele actie in de 17e minuut net naast.

De weinige keren dat de Rotterdammers er zelf uitkwamen, gebeurde dat te traag of te onzorgvuldig. In de laatste minuut voor rust ging het wel goed en was het ook direct raak. Linksback Philipp Max liet zich uitspelen door Marcus Pedersen. De Noor gaf de bal goed voor op de op de rand van het zestienmetergebied vrijstaande Toornstra. De

middenvelder schoot de bal in één keer achter doelman Joël Drommel. PSV-trainer Roger Schmidt was, na het duel van drie dagen eerder tegen Real Sociedad in de Europa League (2-2), met aanvoerder Marco van Ginkel en Noni Madueke op de bank begonnen. Het inbrengen van Madueke bij de achterstand halverwege leek logisch, maar de Duitse coach koos voor Ritsu Doan, Ryan Thomas en Yorbe Vertessen als nieuwelingen.

Toen Schmidt na een uur spelen aanvoerder Gakpo naar de kant haalde, klonk een flink fluitconcert in het Philips-stadion. Niet voor Gakpo, maar voor de beslissing van Schmidt. Na ruim 70 minuten stond Madueke alsnog klaar om in te vallen, maar even daarvoor schoot de ingevallen Linsens Feyenoord naar 0-2. Toornstra en Cyriel Dessers maakte de pijn bij PSV met de derde en vierde treffer nog heviger. “Schaam je kapot”, zongen de PSV-fans.

Zweedse golfer Broberg wint Dutch Open

CROMVOIRT — De Zweedse golfer Kristoffer Broberg heeft het Dutch Open in Cromvoirt op zijn naam geschreven. De 35-jarige Scandinaviër had op de laatste dag op golfbaan Bernardus voldoende aan een rondje par (72 slagen) om zijn tweede titel op de Europese Tour veilig te stellen.

Broberg kwam uit op een totaal van 265 slagen. De Duitser Matthias Schmid eindigde op 3 slagen van de winnaar als tweede en de Spanjaard Alejandro Cañizares belandde met een score van 270 op de derde plaats. Darius van Driel verzekerde zich van de gedeelde vierde plek in de eindstand.

Met een slotronde van 69 slagen wist hij nog drie plaatsen te stijgen in het klassement. Met de Belg Thomas Detry sloot hij het toernooi in Brabant af met een score van 273 slagen. Voor Van Driel was het dit jaar zijn vijfde eindklassering in de top 10 van een evenement op de Europese Tour.

Van de Zandschulp zakt één plek op wereldranglijst

MONTEVIDEO — Tennisser Botić van de Zandschulp staat op de wereldranglijst één plek lager dan vorige week. De 25-jarige Nederlander vond zijn naam vandaag terug op de 63e plaats. Van de Zandschulp had vorige week een enorme sprong gemaakt op de mondiale ranking dankzij zijn prestaties op de US Open.

De tennisser bereikte in New York als qualifier de kwartfinales van het grandslamtoernooi. Op de wereldranglijst schoot Van de Zandschulp omhoog van de 117e naar de 62e plaats. Afgelopen week kwam hij voor het Daviscupteam in actie tegen Uruguay. Van de Zandschulp won de eerste enkelpartij in Montevideo,

waarna Oranje uitliep naar een overtuigende zege van 4-0. De enige Nederlander in de mondiale top 100 werd op de ranglijst gepasseerd door de Fransman Benjamin Bonzi, die een challengertoernooi won en daardoor klom naar de 61e plaats. Bij de vrouwen staat Arantxa Rus op de 76e plaats.

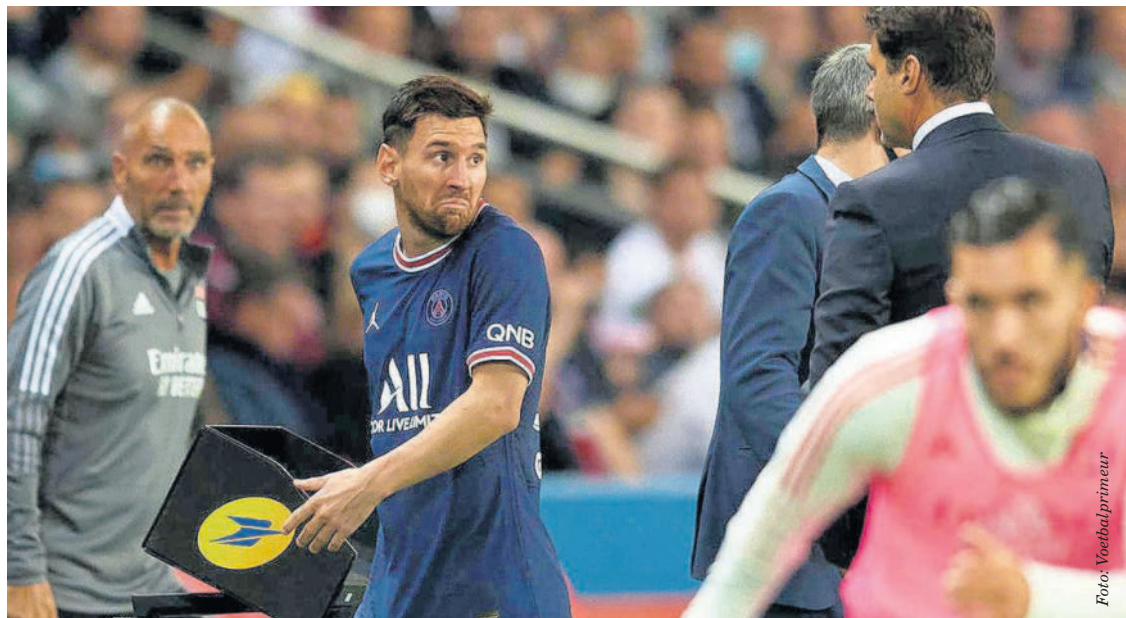
Trainer PSG verdedigt wissel van boze Messi

PARIJS — Trainer Mauricio Pochettino van Paris Saint-Germain heeft naar eigen zeggen helemaal geen problemen met Lionel Messi. De Argentijn haalde zijn landgenoot in de Franse competitiewedstrijd tegen Olympique Lyon een kwartier voor tijd, bij een stand van 1-1, naar de kant. Messi was duidelijk niet blij met die wissel en negeerde de uitgestoken hand van Pochettino.

“Ik vroeg hoe het met hem ging, hij zei dat hij in orde was. Dat was het, dat was ons gesprek”, aldus de 49-jarige

trainer van PSG. In de blessuretijd bezorgde de ingevallen Mauro Icardi de Parijzenaars de winst, door een

fraaie voorzet van Kylian Mbappé in te koppen (2-1). Pochettino liet voor het eerst in de Franse competitie zijn

Messi tijdens zijn wissel

‘droomvoorhoede’ starten, bestaande uit Messi, Neymar en Kylian Mbappé. De Argentijn, afgelopen zomer overgekomen van FC Barcelona, kwam niet tot scoren bij zijn eerste optreden in het Parc des Princes in Parijs. Messi raakte wel een keer de lat. Na 75 minuten ging langs de kant het bord met nummer 30 omhoog. Achraf Hakimi kwam in de ploeg voor Messi, die duidelijk liet blijken ontevreden te zijn. “Tedereen weet dat we geweldige spelers hebben, we hebben een selectie van 35 man”, zei Pochettino. “We kunnen slechts elf spelers tegelijk op het veld hebben. Ik beslis wie dat zijn. Ik kijk steeds wat het beste is voor de wedstrijd en voor de spelers, zoals iedere coach dat doet. Wij zijn er om die beslissingen te maken. Soms zullen mensen daar blij mee zijn en soms niet.” Messi hield zich na de winst op Lyon stil, ook via zijn sociale media.

Van der Poel start op het WK wielrennen

ANTWERPEN — Mathieu van der Poel start zondag in de wegrace bij de WK wielrennen in België. De renner van Alpecin-Fenix testte zich de afgelopen week, nadat hij anderhalve maand was uitgeschakeld door een rugblessure. Die liep hij op door een val in de mountainbikerace van de Olympische Spelen.

Van der Poel heeft bondscoach Koos Moerenhout laten weten fit genoeg te zijn om zondag in Antwerpen te vertrekken. “Mathieu heeft niet de ideale aanloop naar dit WK gehad, maar hij geeft zeker een extra dimensie aan onze wegploeg”, reageerde Moerenhout. “Het vergroot onze kansen op succes dat hij meedoet. Hij is vermoedelijk niet de uitgesproken favoriet vanwege zijn fysie-

ke problemen in de aanloop naar dit WK, maar hij zal zeker een renner zijn waar naar gekeken wordt. Ik ben blij dat hij van start gaat.” Van der Poel (26) keerde terug op de weg op 12 september in de Antwerp Port Epic, een wedstrijd die hij meteen won. Dit weekeinde werd hij 8e in de Primus Classic, gevolgd door de 48e plaats in de Gooikse Pijl. In die laatste koers testte hij zich onderweg, maar liet hij

de sprint om de zege lopen. Het wordt de 2e keer dat Van der Poel deelneemt aan een WK bij de eliterenners. Twee jaar geleden in Yorkshire leek hij op weg naar de titel, maar viel hij door een ‘hongerklop’ in volle finale ver terug. Als junior veroverde hij in 2013 in Florence de wereldtitel. Bij de beloften nam hij slechts een keer deel: 10e in 2014. Als veldrijder werd hij inmiddels vier keer wereldkampioen.

Van der Poel won dit seizoen onder andere een etappe in de Tour de France en droeg daar een aantal dagen de gele trui.

Wielrenster Van Dijk voor 2e keer beste tijdrijdster op WK

BRUGGE — Ellen van Dijk heeft in Brugge bij de WK wielrennen de titel veroverd op de individuele tijdrit. De renster uit Woerden was na 30,3 kilometer van Knokke-Heist naar Brugge de snelste in een tijd van 36 minuten en 5,28 seconden. Voor Van Dijk (34) is het de tweede keer dat ze wereldkampioen tijdrijden is geworden. Eerder gebeurde dat in 2013 in Florence.

Van Dijk hield Europees kampioene Marlen Reusser uit Zwitserland en olympisch kampioene Annemiek van Vleuten achter zich. Reusser, die onderweg de snelste was, gaf op de streep 10 seconden toe. Van Vleuten had 24 tellen meer nodig om vanaf de kust in Brugge te komen. Riejanne Markus, de derde Nederlandse deelnemster, werd negende op een kleine 2 minuten van Van Dijk. Titelverdedigster Anna van der Breggen ontbrak in Bel-

Ellen van Dijk

gië. Ze liet de tijdrit wegens vormgebrek schieten. Van Dijk werd vorige week zaterdag al Europees kampioen op de weg. Dat was een verrassing nadat ze twee dagen eerder in de tijdrit – haar specialiteit – van de EK al had laten zien in vorm te zijn. Daar was Reusser haar nog wel

te snel af. Vroeg in het jaar kreeg Van Dijk nog corona. Dat leidde tot een terugval die, zo vertelde ze bij de EK, eigenlijk pas in september voorbij was. Het vlakke parcours in België was in haar voordeel. Zaterdag start ze ook in de wegrace, die voert van Antwerpen naar Leuven.

Marathon van Berlijn rekt op 25.000 deelnemers

BERLIJN — De marathon van Berlijn verwacht komende zondag 25.000 deelnemers. Met dat aantal is het volgens de organisatie het grootste hardloopevenement sinds de coronapandemie. Vorig jaar werd de marathon afgelast vanwege het virus.

“De tijd is rijp dat we als sportmetropool een boodschap naar de wereld sturen”, zegt wedstrijddirecteur Jürgen Lock. Hij denkt dat 90 procent van de deelnemers volledig gevaccineerd is of corona heeft gehad. De overige 10 procent moet een negatieve test laten zien om mee te kunnen lopen. Toeschouwers

langs de kant van het parcours moeten een mondkapje dragen. “Alle lopers kunnen vrij rennen”, aldus Lock. De marathon van Berlijn is een van de grootste stadsmarathons van de wereld en staat bekend om zijn snelle parcours. De Keniaan Eliud Kipchoge liep in 2018 het huidige wereldrecord van

2.01.39 over de afstand van 42,195 kilometer in de Duitse hoofdstad. Een jaar later finishte de Ethiopiër Kenenisa Bekele in 2.01.41 als eerste in Berlijn. De winnaar van de laatst gehouden editie is de meest prominente deelnemer in de wedstrijd van zondag.

De stadsmarathons van Amsterdam (17 oktober) en Rotterdam (24 oktober) treffen momenteel ook voorbereidingen voor een evenement met duizenden deelnemers. De precieze aantallen zijn nog niet bekend.

Nederlandse tennisers verslaan Uruguay in Davis Cup

MONTEVIDEO — De Nederlandse tennisers hebben zich dankzij een overwinning in het dubbelspel tegen Uruguay geplaatst voor de kwalificatie van de Davis Cup. Matwé Middelkoop en Wesley Koolhof versloegen Martín Cuevas en Ignacio Carou op overtuigende wijze: 6-2 6-1.

Ze bezorgden Oranje het beslissende derde punt, nadat de ploeg van captain Paul Haarhuis zaterdag in Montevideo al de twee enkelpartijen had gewonnen. Het Nederlands team kan nu volgend jaar plaatsing voor de Davis Cup Finals afdwingen. De ontmoeting in het dubbelspel was geen moment span-

nend. Koolhof en Middelkoop waren in de met 6-2 gewonnen eerste set al veel te sterk voor de Uruguayanen Cuevas en Carou, die veel lager zijn geklasseerd op de wereldranglijst voor dubbels. In de tweede set stonden de Nederlanders maar een game af. Op het eerste matchpoint was het gelijk raak.

Botić van de Zandschulp en Tallon Griekspoor wonnen een dag eerder in het enkelspel ook al zonder setverlies. Van de Zandschulp, die onlangs verraste op de US Open door de kwartfinales te bereiken, gunde de onervaren tiener Francisco Llanes op de gravelbaan slechts drie games: 6-0 6-3. In de tweede partij kreeg Griekspoor aan-

zienlijk meer tegenstand van Martín Cuevas. De Nederlander liet zich echter niet verrassen: 6-4 7-6 (6). Dankzij de overwinning op Uruguay heeft Nederland zich geplaatst voor de Davis Cup Qualifiers, begin maart volgend jaar. De tegenstander wordt aan het einde van dit jaar bekend via een loting. De winnaars plaatsen zich vervolgens voor de finaleronde van eind 2022 met zestien deelnemers.

In een afsluitend enkelspel, dat er niet meer toe deed, won ook Robin Haase van zijn Uruguayaanse tegenstander. De Nederlandse nummer 224 van de wereldranglijst was met 6-3 6-2 te sterk voor Ignacio Carou, die 867e staat.